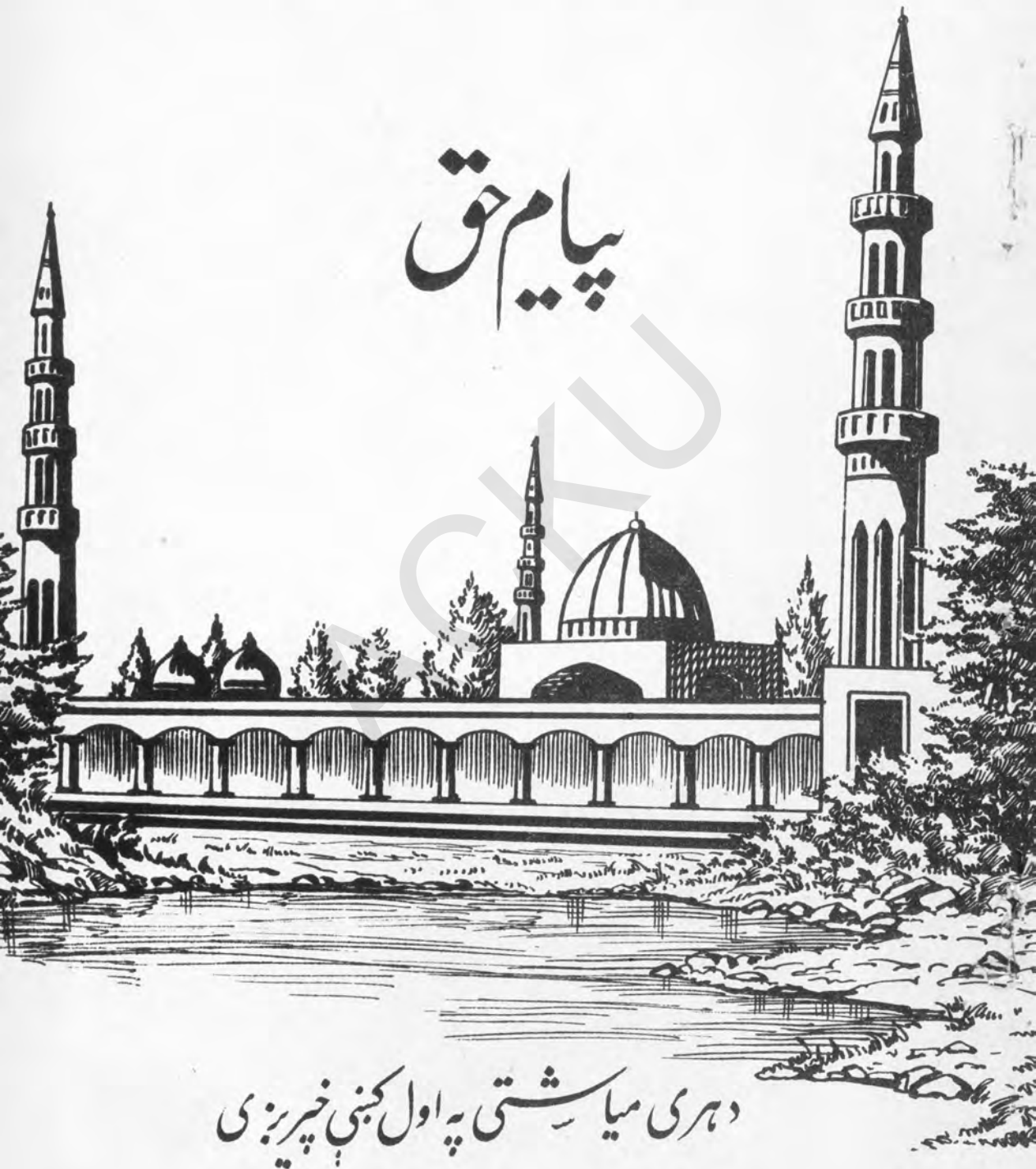

دسمبرلی اول - ۱۳۳۹ دربیع الاول - اول ۱۳۸۰ داکست ۲۳ - ۱۹۶۰

پیام حق

صبح آزادی

صبح امید که خور از پس کوه بالا شد هر طرف طنطنه و عیش و خوشی برپا شد
مطر باز پرده برون آمد و رقصیده بگفت ساقیا باده بیاور که نشاط اینجا شد
مجلس ساز و سرور است نشاط پیهم رشک گسار از ارم کشور آریانا شد
طبل شادی بصدآ آمد و میخو اند چنین روز روشن بسر خصم شب یلدا شد
آمد آن روز که جام می عشرت بکشیم زانکه فرخنده هما بسته بدام ما شد
بسکه دادیم سرو جان همه در راه وطن در جهان مردم ما شهره ورزم آراشد
آمد آن روز فروزی که بگویم سختی
تهنیت گوی به آزادی ما دنیا شد

شپهره گنگنه

دامتیار خوانند : دافکار و درو زنی تولنه

مسئول مدیر : محمد گلاب «بشار»

مرستیال : فضل من الله «فضلی»

پته : دمطبعاتو مستقل ریاست - ابن سینا واپت

دتیلفون لمبر : ۲۴۰۱۰۰

په دې گڼه کښی

اسلام او آزادی - بازیدای ... شهیدان ... ففون ... دخپلوا کی ...
حریت بیان د فرد او قولنی صداقت - مسلمانان ... اراده پیغمبری -
د اسلام ... اندرز ماه - حضرت محمد «ص» .. اصدق الکلام ... له تیارو ..
به مناسبت روز میلاد .. از بعثت تاهجرت .. سره گلان ... میلاد حضرت محمد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیام حق

دسنبلې اول ۱۳۳۹ درېسم الاول - اول ۱۳۸۰ داکست ۲۳ ۱۹۶۰

اسلام او آزادی

هر انسان فطرتاً و طبعاً آزاد پیداشوی دی ، او په تمامه معنی سره په آزادي سره ژوند کوي ، له خپلو حقونو څخه پوره استفاده کوي ، د ژوندانه کې د ناروغۍ ، بېخپله تعینوي ، خپل خیر او شر بېخپله سنجوي ، د وطن ساتنه او اداره بېخپله کوي ، او څوک د انځور کولای چې د استعمار په نامه چې په حقیقت کې استعمار د استعمار د دین د دورو د وطن اداره او تنظیم وکړي او دهغو په کار وړو کې لاسونه ووهي .

د اسلام مقدس او سیخلی دین آزادي ته په درنه سترګه کتلی دی ، او هغه ئې د ژوندانه اساس ګڼلی دی ځکه انسان یې له آزادي څخه ژوند نشي کولای ، اونه یې له آزادي څخه د ترقی او پرمختګ لاره مومي .

د اسلام مقدس دین هر انسان ته سیاسي ، فکري ، دیني او هر ډول آزادي ورکړېده . سیاسي آزادي داده چې هر انسان دخپلو مواعبو او استعداداتو په اقتضاء او ایجاب سره د وطن شئون او کارونه اداره کړي او ټول سره یوځای د وطن د ترقی او ټولنې د مصلحت لپاره هاند او کوشش وکړي فکري آزادي داده چې دینو فکرونو خاوندان خپلې نظریې څرګندي کړي ، او هغه نظریه چې ښه وي او مثبتې نتیجه لري د احترام او قبول وړوګڼي . رسول اکرم ص. سره د دې چې د قوی عقل او ښه فکر خاوند و ، او الهی لارښوونه هم ورته کېدې دخپلو اصحابو سره به ئې

شوره کوله ، اودهر یوه نظریه به ئی اوریدله . چا چه به ښه نظر یه ورکړه دهغه نظریه به ئی قبوله کړه ، اودهغی به مقتضی سره به ئی رفتار کوه ، دغه حقیقت دقرآن کریم څخه ښه پیژنده کمیږی او دقرآن کریم به ډیرو آیتونو کښی انسان څخه تقاضا شویده چه په کائناتو اوموجوداتو کښی فکرو کړی اود دغو واپرو به قوانینو اواسرارو باندی ځان پوه کړی . بل دینی آزادی ده اوهغه داده چه قول خلك داسلام مقدس دین ته په ښودلا ئلو اواقناع له لاری څخه بلل شویدی اوهریوه ته امر شهیدی چه د عقل اومنطق څخه کار واخلی .

بل داچه انسان دتملیک ، خرڅه او اوسیولو حق لری ، همدارنگه : هغه ته دژوندانه په نورو امورو کښی دآزادی حق ورکړی شویدی .

که چه انسان آزاد بیداشوی دی اواسلام هغه ته هرډول آزادی ورکړیده نوښا ئیږی چه دهغه آزادی سلب نشی اوهغه کسان اوهغه قومونه چه دنورو اوپردو ترسارت لاندی دی هغوته آزادی ورکړه شی ، ترڅو چه د وطن اداره پخپله وکړی اوخپل وطن آباد او دترقی په لوری بوځی . ! وکه نه په نړۍ کښی جنگونه اوشخړی پیدا کېږی اودنړۍ امنیت اوسلام له منځه وړی .

« بشار »

غوره ویناوی

عقل زربینا سترگی لری اوزده یوه سترگه خود ژوندانه رڼائی په هغه وخت کښی مړه کمیږی چه محبت مړ شی .

هیڅکله پدی مه راضی کمیږه چه دخپل راحت او خوشحالی دپاره نورو ته ضرر ورسوی ، ځکه چه د فرد حقوق ترهغه وخت پوری احترام لری چه دجامعی حقوق ته صدمه ونه رسوی .

غوز کیده اود طبیعت آواز واوره چه انسان ته خطاب کوی ، اووایی : زما لځامنو کار کوی ، اوهمیشه کار کوی ، اود بدل انتظار مه لری خپلې وظیفی سرته ورسوی اوپدی باور وکړی چه ستاسی دښو کارونو لمر نه ضایع کمیږی .

بازیادی از آزادی واستقلال

این و دیده همتدس بمادر س فداکاری و نیک خواهی میدهد

انسان آزاد خلق شده، آزاد باید زندگانی کند و آزاد بمیرد. آنانی که انسانهای آزاد را به زنجیر اسارت در می کشند. و به ایشان مجال هیچگونه فعالیت های آزاد را که مطابق به حق فطری و طبیعی آنهاست نمیدهند، در واقع بدترین جنایات را مرتکب میشوند.

ازین رو مجادله برای آزادی فی الواقع مجادله برای زندگانی است و این مجادله برای همه مردم دنیا حق مشروع شناخته میشود.

بشریت در طی زندگانی ممتد خود که بارها در خون و آتش کشانده شد علتی جز این نداشت که آزادی يك طبقه مردم دستخوش امیال و هوس های طبقات دیگر میشد ولی آتش های کینه و حسد در تحت خروارها خرمن خشک بیدار و استبداد خاموش نمیکردید، و باز به فرصت دیگر زبانه میکشید و با انتقام آنجهان را آتش میزد. علم و دانش بشر بالاخره پس از قرن ها تجربه باین رازی پی برد که اختناق آزادی و اتلاف حقوق ملت ها بذات خود سرمایه جنگ و ستیز و وسیله تباهی بشر میگردد ازین جهت مجادلات دامنه داری برای اثبات این حق و احترام آن از طرف مجامع بزرگ بین المللی بعمل آمد. تا بالاخره در زمان مایا در پایان جنگ بین المللی دوم منشور ملل متحد به تفصیل این حق را رسماً تصدیق کرد. ما از جمله همان ملت های هستیم که آزادی ما به تکرار دستخوش تطاول استعمار چیان گودیده و آن را در بدل خون جان و مال خود واپس مسترد داشته ایم و ازین ناحیه مرارت های بسیار تلخ و تاریخی داریم که احساس آن مارا بدرک مرارت آنانی که اسیر و دستخوش تطاول استبداد و استعمارند آشنا میسازد. و ناگزیر همیشه در مواقعی که خاطرات این روزهای مسعود خود را تجدید و تجلیل مینمائیم، و غرق سرور و خوشی و افتخارات خود می باشیم، آن احساس مارا متالم میکرداند.

ما میدانیم دیگر اسارت در جهان مساویتو اند باقی بماند و مردما نیکیه تحت زنجیر های آن مقید اند بزودى رها خواهند شد اما ملل آزاد و مقتدر جهان که دیگر نمیخواهند کسبوس جنگ و خون ریزی را ببینند و تمدن باین زیبایی و درخشانی خود را که در بدل قربانی های بی نظیر بدست آمده سمت فدای آن نمایند بهتر ست راه را برای پیشرفت آزادی و حریت ملل صاحب حق باز کنند . تا آنها نیز مانند ما از این روزهای خوش که در بر تو آزادی و استقلال دست میدهد شیرین گام باشند و در بر تو نیت های پاک همه مردم نور تمدن افزایش گیرد و حس تعاون و همدردی تقویه شود .

آزادی و استقلال برای يك ملت نه تنها آن ملت را مستعد به پیشرفت های اجتماعی، عرفانی و عمرانی میگرداند بلکه افراد آن ملت را خوشبین میسازد باین معنی که همیشه صلاح و فلاح بشریت را مربوط به صلاح و فلاح خود میدانند . و دائماً خواهان صلح و سلامت در جهان بوده و با جنگ و بدی و نزاع دشمن میباشد .

ما ملتی هستیم که برای جبران نواقص و پیشرفت های خود کار مینماییم . کلید موفقیت خود در این راه تنها و تنها امن و امان کشور خود و جهان بشریت را میدانیم، لهذا هواخواه صلح و سعادت بشر میباشیم و امن و امان جهان را از خداوند میخواهیم . و به حمد الله جهان بشریت نیز با احترام میگذاورد و به سیاست های ملی و اجتماعی صادقانه و صمیمانه ما خوشبین میباشد .

مالین همه را محصول مجاهدات تاریخی، غنغنوی، شعی و مجاهده پیشوایان ملی و اجتماعی خود میدانیم .

قسمتی درین راه جانها داده اند و سرها فدا کرده اند که مجاهد کبیر وطن اعلیحضرت محمد نادر شاه شهید سعید و رح، محصول آزادی و استقلال وطن امروز انعام دوازده ملیون نفر افغان را در قفای خود دارند .

قسمتی اینک رهنمای نهضت های نوین کشور هستند که زن و مرد افغان به وجود مبارک شان افتخار دارند و از خدای پاک طول عمر و موفقیت های شان را آرزو مینماییم . در خانه از بارگاه ایزد متعال نیاز داریم تا بایر ق افغان را در سایه سلطنت اعلیحضرت معظم همایونی بلند داشته حکومت بهی خواه را توفیق نصیب کنند که چنانیکه استقلال سیاس محصول فداکاری مردان این خاک شده استقلال اقتصادی ممکت را هم تامین نماید و نیازمندی های مملکت را رفع فرماید .

شهیدان د خپلواکۍ

تا زه تر دی باغ اوبڼوی د افغان د خپلواکۍ،

چه مدام په کښی چغېزی بلبلان د خپلواکۍ،

په جنت کښی ئی له وینو جوړېدی په مخ خالونه

چه په میڼه د اسلام شی شهیدان د خپلواکۍ،

رنگینه جامو کښی راشی په محشر درې حضور ته

چه ئی سروی قربان کړی په میدان د خپلواکۍ،

حاجت نه لری د غسل وی په وینو لمبید لسی

په پرده کښی خوندي کیږی گوری شان د خپلواکۍ،

د پجری امارغه واوړه چله کومه درده ژاړی

په نارواو په سوړو کښی کړی ارمان د خپلواکۍ،

په یوه دیدن به ئی ټولی د دنیا مینی کړی هېری

چاچه و نیوه پاخوا کښی خوږ جانان د خپلواکۍ،

په لوی ملک د استعمار کښی به ئی نشه هوند نه کړی

هغه څه چې لیدل کیږی په مکان د خپلواکۍ،

د صیاد په نام کښی سترگی دهوسی هغسی نوی

کوم چه ناز او کرشمی کړی په امان د خپلواکۍ،

چه زمري په لومه بند شو زهرینوب تر ځنی لارشی

بیا میږی تر ځنی ډیر دی په لوان د خپلواکۍ،

د هغه هیواد و گړی په دنیا کښی دی سر لوړی

چه گپلی ئی په وینو سوړ نشان د خپلواکۍ،

د خپلواک ژواندانه هیڅه زړو کښی تل وهی موجود نه

په سرو نو خریدار دی نن انسان د خپلواکۍ،

رسیدلی ډیر منزل ته لا څوځ اوس تیری با روڼه
 کوچیدلی په دنیا کښی دی کاروان دخپلوا کی،
 په معنا د استقلال فن د نړی، هر سپی پوه دی
 د سرور کړه گڼی گڼه نه تاوان دخپلوا کی،
 چه دبل په فرمان گرځی د لعلو نو خزا نه کښی
 مات کو دنړی تری بهتردی په فرمان دخپلوا کی،
 بریالی به وی دنیا کښی د وطن په هره چاره
 چه ور کړلو په زغر ده امتحان دخپلوا کی،
 په هغی زمکه شنه کیږی د لاله د گڼلو بوقی،
 چه خپو به وی د وینو په باران د خپلوا کی،
 راشه گوره دې بوی په پلر شو څه غلبه ده
 له هر خوا نه پری راغورځی یتسنگان دخپلوا کی،
 سر به قیپ نه کړی په عمر کښی دهیچا غړوندی ته
 چه په هسکه څاره ولید چا آسمان دخپلوا کی،
 دنړی بازار ډیر گرم په متاع دخپلوا کی، دی
 د سودا نوبت وړک شوی په دکان دخپلوا کی،
 خدایه ټول خلک خوشاله په نعمت د آزادی، کړی
 چه په خپله مینه جوړ کړی ساز سامان دخپلوا کی،
 دازمو نږه استقلال او خپلوا کی دی تل باقی وی
 هم خوشال دی وی په عمر رهبران د خپلوا کی،
 هغه چلچه په طلب د استقلال توی کړی وینی
 ای خاونده ورته ور کړی خوږ جهان دخپلوا کی،
 د پښتون پښتونستان دی هم خپلوا که به د نیاشی
 خدایه! ته ئی ور پوره کړی لوی ارمان دخپلوا کی،

دا (حافظ) چه تل مدام دخپلوا کی، شعرونه وائی

له هر چا نه قدر ډیر کړی شاه ایران د خپلوا کی،

فنون جمیله از نگاه اسلام

قرآن کریم طوریکه موضوع عبادات و معاملات انسانهارا مورد بحث قرار داده به موضوعات فنی و تخنیک‌محلی که با عبادت و ارتقای بشریت تناسب مستقیم دارند نیز تماس گرفته هدیایات و ارشادات سودمندی را درین باره ایراد نموده است، توجیهات قرآن کریم پیرامون جهان خلقت که مظهر کامل فن و پیکرا کامل جمال است عقول و افکار را به صنم و قدرت خداوند بزرگ متوجه ساخته و او را دار می سازد که در پرتو تفکر در دستگاه قشنگ و زیبای آفرینش و تعمق در بدائع فطرت و عجائب خلقت به آفریننده جهان ایمان بیاورد. شک نیست ایمانیکه از راه شعور و جلدان و بصیرت اشخاص و علاوه بر تلقینات آسمانی و هدیایات پیامبران علیهم السلام صورت می گیرد راسخ و مستحکم می باشد چه درین صورت عقل و شعور انسانی بکار افتاده و انسان را اجازه نمی دهد تحت تأثیر غرائز بیاید و در برابر شکران نعمت به العناد و ناسپاسی گراید. تفکر در زیباییهای گذشته خلقت از آنکه فوق زیاده وستی را در ماتقویه می بخشد فکرها را برستی را نیز رشد و نمو میدهد و علاوه بر بانعم در این چیزها که عصاره فن و جمال می باشند درسهایی سودمندی در قسمت ابتکار و اختراع به تلقین و ارائه می شود.

خدای بزرگ ضمن ایراد آیات خلق و ابداع خواسته قوای نهفته و استعدادهای پمارزش و قیمتهار انسانرا بیدار سازد تا از مواهب بی پایان او درست استفاده نموده مصدر ابتکارات محیر العقول واقع شوند.

آیه کریمه (خداوند آفریننده آسمانها و زمین است. کار خداوند است که هر چیز را بصورت منظم ساخته است) قدرت و عظمت خداوند «ج» را در نگاهام مجسم می سازد آری آسمان و زمین ایندو مظهر بزرگ قدرت و بهترین دلیلی می باشند که افکار و عقول سلیمه را به عظمت و جبروت خداوند متوجه می سازند و تعالی «ج» در ضمن ایندو آیت به ابداع و ابتکار خویش مباحثات نموده است اثبات این مدعا را در آیت اولی فوق از استعمال کلمه بدیع بجای کلمه «خالق» خوبتر می توان

حس کرد . از سیاق این دو آیت به این حقیقت می رسیم که بایست ما بندگان و دوستدار خداوند روش او تعالی را در قسمت ابداع و ابتکار پیر وی کرده آنچه که می سازیم باید بکوشیم زیبا و قشنگ و در عین حال ابتکاری باشد آری حق سبحانه و تعالی در مخلوقات خویش کمال فن و جمال را رعایت کرده است آیه کریمه (آسمان ها را بدون ستون که شما ببینید آفریده بر زمین لنگر ها را قرار داده تا شما حرکت نکنید) موضوع فوق را تأیید می کند .

شک نیست اگر این چرخ نیلگون را با خورشید تابان و ماه خندانیکه هنگام شب خرامان در فضای لایتنهای در جلوه گری میشود و این ستارگان قشنگ که بر یبائی های زمین لبخند تمسخر آمیز می کنند و این خاکدان کهن را که از آغاز آفرینش تا حال صدها صفحه های متناقض را دیده و از خاطرات تلخ و شیرین آن یاد گارهایی دارد و این کوه های بالا بهت و جلال که با کبر و غرور در سینه خاله قرار دارند و با اشکال عجیب و رنگ آمیز بهای حیرت انگیز جلوه می کنند اگر بشکاه تعمق دیده شوند مظاهر بزرگ فن و جمال را در آن بطور وضوح ادراک می توان کرد .

واضح است که جهان آفرینش تماها آلاء و نعمای الهی میباشد که جهت هدایت و استفاده اولاد آدم و ع خلق شده اند و اینهم مسلم است که جمال هر نعمت دلیل کمال اوست پس آفرید گاریکه نعمت ها را به صورت کمال آن با ارزانی داشته است حق دارد که بر مامت گذارد و هارا است که از دل و جان او را پرستش کنیم و مراتب سپاس گذاری اش را بجا آریم .

آنچه را علماء و دانشمندان قرن راکت گفته اند که فنون جمیله از نیاز مندیهای هیات متعبدین است اسلام چهارده قرن قبل بدان اشاره کرده و علاوه نموده بود که می توان به نیروی فنون جمیله استعداد و ذوقها را تقویه بخشید و احیایان روحی و سرور نفسی کسب کرد و در سایه ابتکارات دوازده های نوین سعادت را در زندگی بروی خویش باز نمود جمال فن در دستگاه مسلمین نسبت به دیگران فرق و امتیاز دیگری دارد اسلام فن جمیل را مظهر تجلی مواهب انسانی دانسته و آنرا آئینه صفای وی غباری می داند که در چهره اش استمرار نهفته طبیعت را هشامده می تواند کرد و با فنون جمیله در نظیر مسلمانان بهترین وسیله است

که مجد و عظمت و افتخارات جوامع را در خود ثبت کرده گسراف تقدم و تاخير را در میان جوامع بشری تعیین می‌دارد و از طرفی هم بقایای فنون بهترین وسیله است که به اخلاف و باز ماندگان ابلاغ و تلقین می‌کند که در اثر مطالعه در افتخارات اسلاف خود ها قوای را کدو نهفته خویش را بیدار ساخته و جد داخل میدان عمل شوند و نگذارند که مجد و عظمت گذشته‌سنگان شان با هرگز آنها نابود شود بل بسکو شند در سایه احیاء و توسعه فن نام اسلاف خویش را برای همیشه زنده داشته و جاویدان در قلب تاریخ حفظ کنند.

فن در نگاه دیگران تقدمی خود را از دست داده است چه بسا دیده شده که برخی از جوامع هر زشت و زیبارا بنام فن استقبال کرده جامعه باصفای آنرا آورده ساخته‌اند جوامعی را می‌شناسیم که رزائل را در پهلوی فن قرار داده و با آن از بلند هم گفته‌اند استقبال اینهم از ضروریات جهان تمدن است، اشتباهی نیست اگر فطرت و عقل سلیم را درین قضیه حکم مقرر سازیم همه این آلودگی‌هایی را که دیگران بنام فنون چهیله یاد کرده‌اند از ردیف فن کشیده خواهد شد در فهرست ردیفیات اخذ موقع خواهد نمود؛ مامسلین در این‌که فنون چهیله از ضروریات برجسته و درجه اول زندگی است بادیگران هم‌نوا ستیم اما در تشخیص فن جمیل مخالف نظریه منحرفین می‌باشیم چه طوریکه در بالا گفتیم ایشان هر چیز را بشمول بستیها و رذائل بنام فن استقبال کرده‌اند پس مانمی‌توانیم درین موضوع با ایشان هم‌فکر باشیم بلکه ما آرزو داریم فن را در لباس پاکی و تقدس بخدمت بنی نوع بشر استخدا م کنیم، آری آینده مقدس مامزا یای فن و سرحد و لزوم آنرا در جامعه بطر و وضوح بیان کرده است پس بر ما لازم نیست ذخائر هنگفت خویش را گذاشته به تقلید کور کورانه دیگران پیر دازیم و آنچه را که مخالف روحیه دینی و منحل ملیت و عظمت ماست و از مفهوم حقیقی فن بفرسختها بعید است بنام فن پذیرفته به خود و به فن خیانت کنیم.

شک نیست که اگر ما هدف فن را درست طور یسکه آئین مقدس اسلام بما رهنمائی کرده است تعقیب کنیم و آنرا جهت رفاه و سعادت خود و سایر ا بنای بشریت استخدام نمایم لا محال شاهد خوشبختی و سعادت را در آغوش کشیده و اخلاف و عنعنات خویش را نیز از خطر نگاه خواهم کرد اما اگر بدون سنجش بد و نیک را بنام فن جمیل قبولدار می‌شویم دیری نخواهد گذشت که به تباهی و فتنای حقیقی دست

و گریبان شده به بنیان اجتماعی و اخلاقی خویش صدمه بزرگی وارد می سازیم اگر کسی خواسته باشد مقام و منزلت فن را از نگاه اسلام بشناسد پیرامون آیات مقدس قرآن کریم عمیق شود بزودی پی خواهد برد که فن در نظر اسلام چقدر ارزشمند و قیمتمند است ، آیات معجز قرآن مجید که بزرگترین شهسوار ادبی به اوجزئی ترین مناسبتی ندارد بهترین وسیله ایست که مقام و منزلت فن را از نگاه اسلام نشان میدهد جزالت و رشاقه الفاظ، ترتیب و تنظیم آیات، تناسب و ارتباط فواصل آیت هارا یکی بدیگر بالا خیره سلاست و روانی عبارات آن همه و همه به مقام و مرکزیت فن اشاره میکنند قرآن کریم در اسلوب عبارات خویش طریقه خاصی دارد که کاملاً ابتکاری بوده با اسلوب شعر و سجع و قوافی و دستورهای نثر نویسان شباهت ندارد بل مقام عالی و ارجمند نثر آن از سوی تصور و تخمین انس و جان فراتر است اسلوب و سیاق عبارات قرآن کریم تنها و تنها مظهر فن جمیل و مایه اعجاب و حیرت نبوده بلکه جنبه های بلاغی و ارائه معانی دقیق آن در قالب ساده الفاظ بزرگترین نمونه فن حیرت آور است .

اینک چند نمونه از مظاهر فنون جمیل را که قرآن کریم توضیح نموده است جهت اثبات مدعای خویش می آوریم (آیات این مردم برین آسمان که بالای سرشان قرار دارد نظر نمی افکنند که چگونه ما آنرا بنا کرده ایم در حالیکه خالیگاهی در آن موجود نیست) جای دیگر میفرماید (به تحقیق در آسمان برجهای آفریدیم و برای نظاره کنندگان آنها رازینت بخشیدیم) و نیز میفرماید (به تحقیق آسمان دنیا را به قندیلها زینت داریم) و همچنان آمده است .

و بلك و منزله است ذاتيكه در آسمان برجهها را آفریده و گردانیده است در آن چراغ و ماه روشنی دهنده ، و نیز فرموده است « و زمین را خشك می بینی و چون آب را بر آن فرود آوریم حرکت می نماید ، و می کند و از هر نوع گیاه زیبا سر می کند ، و نیز در جای دیگری مذکور شده است که (زمین را وسعت بخشیده ایم و کوهها را بالای آن قرار داده ایم و در آن از هر نوع چیزهای زیبا و موزون رو بانیده ایم) و نیز می فرماید (در زمین برای استفاده شما چیزهایی آفریده ایم که در شکل و رنگ باهم اختلاف دارند) بلی این درختان خرم خرما با بوستانهای انبوه از انگور و زیتون

که گاهی همشکل وزمانی با اشکل مختلفه بنظر می آید و مبدء های گوارای آن به روح و جسم شانایی می بخشد همه و همه برای استفاده ماست .

خداوند بزرگ آنچه را که بروی زمین است جهت بهره برداری و اربتلائی ما آفریده است طوریکه میفرماید «هر آینه ما گردانیده ایم آنچه را که بالای زمین است اسباب زینت آن تابانیم چه کسانی مصدر اعمال پسندیده می شوند» توضیحات آیات بالا پیرامون زیبایی ماه و ستارگان، آسمان و زمین، مزارع و کشتزار های بهجت افزا و درختان شاداب و خرم خرما و انگور، زیتون و انجیر و قشنگی باغستانهای بانقش و نگار طبیعت مقام جمال را در نگاه اسلام تصریح میدارد، آیه کریمه «خداوندی که هر چیز را به صورت نیک آفریده» از بزرگترین دلائلیست که بر اهمیت جمال و فن دلالت میکند شك نیست که اگر در دستگاه وجود و آفرینش تعمق شود بزودی احساس خواهد شد که جهان مظهر بزرگ جمال و فن میباشد چه موجودی سراغ نمی شود که در خلق آن موضوع حسن و جمال در آن رعایت نشده باشد آری هر چیز بجای خویش زیبا و پسندیده است و چیز سراغ نمی شود که از منفعت عاری باشد .

قرآن کریم بموضوع جمال تعبیری مسلمین نیز اشاره کرده دستور میدهد که هنگام عبادت و راز و نیاز با آفریدگار کون و مکان از رعایت درست کاری غافل نباشند طوریکه میفرماید «ای بنی آدم اسباب زینت خود را از هر نماز باخرد بگیرید» همچنان آیه کریمه «ای مردمان وقتی به قصد نماز استاز میشوید پس روهای خود را بشوئید و دست های تان را تا آرنج بشوئید» نیز باین موضوع توصیه و تأکید می کند آنحضرت صلی الله علیه و سلم پیوسته روهای سر خود را شانه می زد تا براگنده نبوده زیبا و قشنگ بنظر آید و وضعیت لباس خویش را نیز کنترل کرده و از بی نظمی آن احتراز می کرد و همیشه میفرمود «خداوند جمیل است زیبایی را دوست دارد» از نراهای دانشین قرائت قرآن کریم حظ می برد و توصیه میکرد کلام الهی به آهنگ خوش و دلپذیر خوانده شود، سرودهای خوش و آوازهای روحنواز نوازندگان عرب خوشش می آمد مخصوصاً آهنگ «حدا» را می پسندید و در دامن دشت های خشك و سوزان حجاز بصحراهای بی آب و علف به اجتماع آن می پرداخت .

پوشیده نماند کسانی که بزبانی علانۀ ندارند و جمال و فن را تقبیح می کنند و در عین حال گمان هم می برند که این ذهنیت ایشان از کمال عقیده و ایمان منبع

نگرفته است. اشتباه سختی را مرتکب شده اند چه ایشان گذشته از آنکه در برابری این
ذمیت خویش کدام اجر نمی برند مخالف ذوق حضرت پیغمبر را نیز هر تکب
شده اند که اوشان جمال را از کائنات خوش داشت و پیوسته آنرا می ستود مانند
مخالف زیبایی و جمال و فن باشیم چه این غریز در سرشت ما تخمیر شده و علاوه بر
فرق و غریزه است که ما را بساختن مصنوعات حیرت آور و اعجاز انگیزی قادر
می سازد که وجود آنها بزرگترین عامل سعادت بشریت است.

اما نباید کرد که همین رنگ آمیزی و جمال عالم است که تحمل بیش آمدهای
تابندگان و مشکلات طاقت فرسای زندگی را بر ما آسان ساخته است آری اگر زندگی
یکساخت می بود و این هامونها و کوهساران و ادبها و صحرایا رنگ بود و
و از یک قسم خاک و یاسنگ تشکیل می یافت و اگر این درختان خرم و شاداب و این
کشتزارهای رنگارنگ و سحر انگیز یک شکل می داشتند و اگر این میوه های
شهی و گوارا همه یک نوع لذت بدست می آمد دنیا بطور قطع حیثیت یک زندان
را می داشت و هرگز اختراع و ابتکار صورت نمی گرفت.

در پایان مقال خویش مکرراً اظهار میدارم اگر موضوع فن و جمال را طوریکه
قرآن کریم آنرا توصیف کرده باری به تعمق مطالعه کنیم به این حقیقت می رسیم
که خدای بزرگ جمال را در هر چیز دوست داشته و این موضوع در اسلام دارای
مقام عالی و بلند است، پس بایست از تمام نواحی حیاتی خویش بشمول جنبه های
اقتصادی، عسکری، تکنیکی و زراعتی فن و هنر، ادب و موسیقی موضوع جمال را
رعایه کرده و اختراع و ابتکار را جزء اعظم این هدف خویش قرار بدیم و باید
کوشید، آنچه را که اختراع و اجرا می کنیم از چو کات اخلاق و فضیلت خارج نبوده
و مخالف رفاه عامه و سعادت بشریت نباشد، ناگفته نماند که تخلف از مبادی اخلاقی
و بی حرکتی به آداب و رسوم یا یک و مقدس و اشاعه نادرستیها در قطار فن محسوب نمی شود.

پس نباید بنام فن و ابتکار و تجدد دوستی در اساسات متین اسلامی
رخنه ایجاد کرده و هدایات آسمان را بعنوان های مختلف که هیچ عقل و خرد آنرا
قبول نمی کند غیر قابل اجراء و عمل گمان کنیم «اعاذنا الله منه» بلی تجدد
و تحولاتیکه مخالف روحیه انسانی نبوده و سعادت توده را بار آورد و در چو کات
اخلاق و فضیلت صورت بسدیرد مخالف تبلیغات دینی نبوده بلکه دین خود را
اینگونه پدیده ها را به جبین بازو کشاده و علاقه گرم استقبال می کند «پایان»

د خپلواکۍ نعمت

دوه څلر بېست کا له پخوا هیوا د دېر دو دواک اختیار لاندې ژوند تېراوه. به وطن کښې د نو رو دحا میت کر غېږن سیوری دهر چا په سر باندي پرېوتی و. د ملک دواک اختیار واکي د بل په لاس کښی وې. دخپلې خوښی او خپلی ارادې کښې لیبز دېدلی اودېر دو دحا کمیت کاروان اړولی وو.

د ژوندانه هلی خلې، منډې ترړی، گرځېدل پاڅیدل دنورو دپاره وو. هغه و چې ددغه بې خونده ژوند او بې واکه حیات څخه د پښتون ملت شعورو بوگنید. په خلکو کښی د آزادۍ داخستلو جوش پیدا شو. پښتني وینه په غور زنگ راغله د پښتنوالي په رڼو کښې د غیرت وینه وخوځېده، د احساساتو سیندونه طوفانی شول. د آزادۍ دناوې دپاره لویه شخړه ونښته، د پښتو دقل، د کپي، اونورو ځایو په سیمو ددښمن سره کوټی واچولې پښتانه زمریان له تورو غرو ورتوی شول لکه توی ور بېرېدل دانسگریزانو سره یوه ستره غزا جوړه شوه. پښتو دسیاسي د خپلو سرو نو لوې وکړې، د غلیم پوښو ئی لاسونه سره کړل، لوی پښتون سر لښکر جنرال محمد نادر خان او دغسی نورو مشرانو سرتېرو سپاهیانو د وطن د ناهوس کتلو او آزادۍ حاصلولو په لیار کښی دقل په دگر، په سمه اوغر خپل سرو نه د قربانی میدان ته وړاندې کړل. قتلو لرو او برو پښتنو په دغه لویه تاریخي جگړه کښی برخه واخسته، غلیم وپوهېد چې د پښتونخوا د جگړو غرو د سیلاب منځه نیول دشکو بندونه جوړول دی. کوم وقت چې د پښتنو دنورې برېښنې سترگی و برېښولې نو ترې وال ئې وغورځول، د افغانستان خپلواکي ئې ومنله په نړۍ کښی د افغانستان دخپلواکۍ نفارې و ډنگېدې، افغانستان دخپلواکۍ ژوند او د عزت او حرمت خاوند شو او دنړۍ د قامونو په کتار کښی ئې د قدرځای وموند. دغه بختوره ورځ یعنی د افغانستان دخپلواکۍ ورځ د تاریخ په پاڼو کښی د جوزا شپږمه ورځ ولیکل شوه. له هغه وخت راهیسې (۴۲) کال له کښی چې کمال په کمال ددغه ورځی په یاد جشن جوړېږی او په نښه شان ئې هر کلي کېږی.

حریت بیان در نظر اسلام

سرگذشت حیات کنلهای بشری برین حقیقت گسواه است که افراد و جوامع بشری در طول تاریخ و در هر عصر و زمان حریت کردار و گفتار، آزادی زبان و بیان را غایه نهایی زندگی قرارداده برای بدست آوردن آن و رسیدن بآن تمام مساعیات ممکنه خود را صرف کرده و بهر قیمتی که برای شان میسر شده آن را خریده اند - حتی دیده شده که افراد و جوامع بشری گسوان ترین و محبوب ترین چیزهای خود را درین راه قربان کرده و چین برجین نه آورده اند - این نعمت کبری در دنیا منکری ندارد و از آدم تا این دم همه افراد بشر برای احیاء و بقاء این حق فطری خود صرف مساعیات کرده و میکنند و هر که این نعمت عظمی و وهبت کبری را بدست آورده اظهار سرور و خوشی کرده و کوکب اقبال خرد را از افق آرزوهای انفرادی و اجتماعی خود طالع دیده بدیده اش نور و به قلبش سرور بخشیده است و هجاهدات هر که درین راه عقیم مانده و بانا کامی مواجه شده زمین و زمان در نظرش ناگوار آمده و بزمان و مکان بدیده عذاب و خشم دیده است، از دنیا و مافیها بیزار گردیده و هر گسل جهان بدیده اش خار آمده است، جهان وسیع و فراخ در نگاهش تنگ و تاریک نمودار گشته و خود را اسیر پنبه ظالم و ستم دیده

به دغه جشن زمونیز دهمواد دتوریالو خلیمیانو اونکیالو مشرانو دقربانیو اوسر بهمندو یوغورره یاد کاردی. دغه خپلواکی او آزادی دافغانستان دغیرتی او لس دیزم، ارانی، پښتني هو، ننگ او غیرت یوه ښکاره نتیجه او خوږه میوه ده.

دغه خوږه میوه زمونیز دسپېڅلو پلرونو اونیکونو یودرونه، او قیمتی امانت دی. پیکاردی چه اوسنی خلیمیان دغه امانت لکه دمرغلرې په چپر عزت وساتی او دخپلی آزادی او خپلواکی دښنگولو اوساتلو دپاره شپه ورځ زیار او زحمت و با هی،

دوطن ودانیه ته ملاوتی، علم اوبوه زیاته کړی اود خلکو اقتصادی حالت ښه کساندي. ولې چه همدغه دوطن دآزادی دساتلو او ښنگولو معنی ده!!

است: این راهم باید دانست که ممکن است انسان با اسارت دست و پا ساز دو غلامی بدنی را خواهی نخواهی قبول کند و یا بار سنگین آن را بدوش بکشد ولی خیلی دشوار است انسان در مقابل اسارت فکری و سلب حریت زبان و بیان خاموش بنشیند، یعنی ممکن است دست و پای مردم را بسته کرد و هم ممکن است بچشمهای مردم پرده انداخت و آنها را از دیدن باز داشت ولی خیلی دشوار است بردهن مردم مهر سکوت نهاد و جلو افکار، آراء و نظریات شان را گرفت و یا قوه تعقل و تفکر شان را از سیر در جهان و دیدن رفتار و کردار مردم منع نمود و یا از ابراز نظریه مورد جهان خود باز داشت، این قانون فطرت و این حکمت خلقت است که افکار در جولان باشند و زبان یگانه وسیله نیست که آتش این افکار و آراء را خاموش می سازد و انسان را از احترام ضمیری و وجدانی نجات می بخشد، مرد با وجدان و صاحب نفس عالیّه و دارنده همت بلند بکمال خوشی قبول خواهد کرد که در جنگلهای بارحوش بسربرد و در اعماق مغاره ها و اکناف صحراها و دور از همه وسایل زندگی، زندگی کند ولی این را قبول نخواهد کرد که بین خود و رأی آزادش حایلی باشد و او نتواند مطابق مفکوره و عقیده خود که قلبش آن را می پذیرد و در مورد مسائل مربوط به جهان خودش اظهار نظر کند این گروه مردم هیچوقت نمیتوانند چیزهای را قبول کنند که وجدان و ایمان شان ازان ابامی ورزد و یا خلاف عقیده قلبی خود بصورت ساخته گئی باهر کس و ناکس و هر حق ناحق یکسان سر تسلیم بجنبانند.

بر افکار و آراء مردم قیود وضع کردن و با تعقل و تفکر مجادله و محاربه نمودن و مشعل فروزان افکار و نظریات صحیح را خاموش ساختن دلیل روشن و نشانه ظاهر طفولیت و نارسایی آن جامعه شناخته میشود، این مفکوره همیشه در ملت های نارسیده و خام وجود پیدا داشته باشد و ازینجاست که آرنده دین مقدس اسلام که شالوده ملت و جامعه خود را بر اساسات متین وضع کرده و می خواهد عمارت جامعه را تهداب گذاری کند که از هر حیث پخته و رسیده باشد لذا عنایت خاصی را درین مورد مبذول فرموده و حریت بیان و زبان را اساس دین خود قرار داده است چنانچه فرموده الدین النصیحه، الدین النصیحه، الدین النصیحه قلنا لمن؟ قال لله و لکتابه و لرسوله و لائمة المسلمين و عامتهم. یعنی دین نصیحت است، دین نصیحت است دین نصیحت است

اصحاب پرسیدند نصیحت برای کس؟ حضرت پیغمبر جواب داد برای خدا و برای کتاب خدا و برای رسول خدا و برای زمامداران و پیشوایان اسلام و عامه مردم نصیحت بمعنی خیر خواهی، آرزوی خیر رسانی قولی و عملی برای منصوح له و اظهار و اثبات مراتب اخلاص ناصح بمنصوح له میباشد ولی روی هم رفته معنی نصیحت باعتبار منصوح له فرق میکنند در هر مورد معنی واحدی ازان گرفته شده نمیتواند لذا باید دانست که نصیحت بخدا معنایش این است که در ایمان خود بخدا و نصدیق و بوحدانیت او تعالی عقیده راسخ داشته باشد، در عبادتش مخلص و نیتش درباره بندگی اش خالص باشد، عدالت و محبتش بامردم بملاحظه او تعالی باشد، با فرمان برداران او تعالی دوستی و با فرمان بردارانش دشمنی نماید و بر تمام صفات کمال متصفش داند و از تمام نواقص منزّهش عقیده کند.

و معنی نصیحت بحکتاب خدا این است که مراتب اجلال و تعظیمش را بجا آورد، تعلیم و تعلیمش بکند و بر هدایایش عمل نماید، آدابش را بیاموزد و حدودش را محترم شمارد، خودش پیرو تعلیمش باشد و دیگران را به پیروی اش دعوت کند، معنی نصیحت بر رسول خدا این است که او را پیغمبر برحق دانسته تمام آنچه را که از طرف پروردگار خود آورده است بپذیرد و از طیب خاطر و خلوص نیت عملی اش سازد - تعظیم و توقیرش را جز عقیده خرد سازد و احیاء سنت و نشر دعوتش را جزه و خلاف دینی خود قرار ندهد - از رفتار و کردار و گفتارش پیروی کند و بآداب و اخلاقش خود را متخلق سازد و هر چه نصیحت برای امامان اسلام است این است که اطاعت و فرمان برداری شان را بجا آورد و اوامر مشروع شان را واجب التعمیل بداند در کارهای خیر و برهنگاری پشتیبان شان باشد و در اجراء امور خیر با آنها معاشرت و مصلحت نماید - به اصلاح و رشادت شان علاقه مند باشد، اعزاز و اکرام شان را بر خود لازم داند، وحدت عمل و وحدت نظر شان را با ملت دوست داشته باشد و از تنوید و نفاق و اختلاف بین آنها و توده ملت شان خود داری بکنند و دیگران را از این کار مانع شود و بالا نفل با آنها همراهی نکند، آنها را بکارهای خیر رهنمایی کند و با عهد و بیعت هائیکه با او شان کرده وفادار باشد و آن را نگاه دارد و نصیحت برای عامه مسلمین این است که برای آنها تعلیم داده شود بکارهای خیر رهنمایی شوند؛ برای شان خیر سانی شود و اذیت و ضرر از ایشان دفع گردد؛ صورت و چهره شان اصلاح شود و حاجات شان روا گردد و باصلاح دین و دنیای

شان کوشیده شود و پیراه راست بگزار انداخته شوند - با مبادی عالی اخلاق عادی گردند و مفکوره خیر اجتماعی در افکارشان راسخ گردد و این و قنی صورت گرفته میتوانند که بین افراد توده حریت زبان و حریت بیان موجود باشد و هر کس بتواند بکمال جرأت و شجاعت اخلاقی یکی دیگری خود را پیراه راست رهنمون کند و امراض اخلاقی جامعه خود را مداوا نماید و دین مقدس اسلام روی همین ملاحظه دین را منحصر به نصیحت دانسته به پیروان خود موقع داده است تا بکمال شجاعت و با داشتن نیت صحیح مفکوره های اصلاحی خود را بار بار امور گوشزد نماید و مراتب خیر خواهی و نصیحت را با خدا، قرآن، پیغمبر زمامدار و عامه مسلمین بجا آورد و بدین ترتیب بانواقص و نیاز مندی های اجتماعی مبارزه و با امراض اخلاقی مقابله کند تا جامعه از هر حیث قابل اعتماد و اطمینان را تأمین و تشکیل نماید. از همین است که قرآن کریم خیریت و بهتری است حضرت محمد را موعول بادی فریضه امر معروف و نهی از منکر دانسته چنین فرموده است، «کمتم خیرات اخرجت للناس تأمرون بالمعروف و تنهون عن المنکر» یعنی شما بهترین و بافضلیت ترین امت های روی زمین هستید که مردم را به نیکوکاری و کارهای پسندیده امر میکنید و از کارهای زشت و ناپسند منع می سازید و این تاج افتخار بهترین و فضیلت از کرامت حریت زبان و ازادی بیان نصیب امت محمدی شده است و اگر دقیق شویم امت حضرت محمد در اثر همین تربیه و تقدیس از حریت بیان آن همه ابهت و جلال را بدست آورد و نقشه مدنیت و تهذیبی را طرح کرد که هنوز هم اشعه درخشان آن دیده مردم را خیره می سازد و ملیونها نفوس هنوز هم سر احترام را با احساسات متین آن خم می سازند شاگردان قرون اول اسلام در اثر تعلیمات از ادانه مربی اسلام بمقامی رسیدند که حق و حقیقت هدف اصلی شان بود و هر جا و از هر کسی که آن را می شنیدند آن را می گرفتند، حق میگفتند و حق می شنیدند و بحق می رفتند و نتیجه این شد که در اثر همین حریت زبان و ازادی بیان مظالم و اجحافات از توده اسلامی بکلی رخت بست و همه از منافع و مزایای عدالت و انصاف برخوردار شدند، صیانت جان صیانت مال و صیانت ناموس در هر جا حکمفرما گردید و هر کس با سودگی بسر برده نمیتوانست و نزد هیچ کس هیچ نوع خوف و ترس موجود نه بود و هر کس باطمینان خاطر و فراغت دل، وظایف روزمره خود را بجام میکرد و هر کس عضو مفید جامعه خود بود.

د فر داتو لني پېژوند کښې د کړه اغيزه

اسلامي دستور تر ټولو سماوی او وضعی قوانینو جامع او ښه توب لري د اسلام مبارک دين د خدای (ج) په نزد تر ټولو انساني غوره دی د اسلامي شريعت احکام د عقل سره برا براو په هغو کښې د بشر د نېوې او اخروي نیکمرغي او اصلاح تر نظر لاندې نیول شوی دی ... نو باید په ټولو هغو واجباتو کښې چې پر مونږ کې لازم کړي فردی او اجتماعي کښې موجودی وي. اوس غواړم چې کړه او فعالیت ته د اسلام پاملرنه بیان او د فرد او ټولنې په ژوند کښې دهغه اغيزه ولیکم.

په اسلامي شريعت کښې کار کول پر ټولو هغو کسانو چې د کارو سه لري لازم کېدل کېږي لکه چې «الله تعالی (ج) فرمایي: «نې هغه ذات دی چې ځمکه یې تا سوته پسته تا بهداره کړي ځولې ده نوځی وگرځی» په اطرافو دهغې کښې او خوړی د الله له حلاله روزی نه، په بل ځای کښې د کړه او دروزی د طلب په حقله داسې فرمایي: کوم وخت چې د لمانځه دادا نه فارغ شوی نو د کار او فعالیت د هنگامه کړمولو لپاره خپاره شی، او حلاله روزی لاس ته راوړی».

کار کول او دخپل مټ په زور روزی لاس ته راوړل په اسلام کښې دستور و عباداتو په لړ کښې درېږي بلکه د اسلامي شريعت په نظر کښې هغه کسان چې خپل څه وخت په لمانځه او د خدای (ج) په ذکر کښې تیروي او څه نور ئی د ځان او او داو لا دو دروزی لاس ته راوړو دپاره کار کوي تر هغو کسانو چې تل تل د خدای (ج) په ذکر بوخت دي کار نکوي خرڅ ئی پر نورو باندې تاوان دي؛ دیر ښه او بهتر دی. وائې کوم صحابي یو سړی ئی د حضرت رسول «ص» څخه وستایه او ویول: پلانی د خلکو څخه لږ یوالی غوره کړی او خپل ټول وخت د خدای (ج) په ذکر تیروي. رسول علیه الصلاة والسلام وفرمایي چې: دده د شپې او

ورنخی خواړه او نور مایحتاج خوړوړ کوی هغه صحابی «رض» وویل: نور اصحاب حضرت رسول «ص» و فرمایل: هر یوله تاسی نه ترده ښه عابد یاست .

حضرت رسول «ص» دخپلی کټی په حقله فرمایلی دی: دهیچاله هغه روزی نه بله ښه روزی ونه خوړه چه خپل دغه ښی په خړلو او د لاس په قنا کوئی پیدا کړیوی او دخدای «ج» نبي داؤد «ع» دخپل لاس له عمل نه یی خړول . کړه او فعالیت لټی اوبیسکاری دافرادو او ټولنو په ژوندانه کښی ستره اغیزه لری .

دپه تجربی رسیدلی خبره ده چه کار او کړه دسپړی په ژوند کښی دنیکی اغیزی لرونکی ده چه خیر او گټه یی فرد او ټولنی دواړو ته آوړی، او هغه سپړی چه کار کوی اخلاق یی سم، بدن یی روغ وی چه ددی په تبع عقل یی سالم اوبښه وی، دسلیم عقل به روغ بدن ګڼی وی. کار کوونکی دگدائی له بلا څخه چه دانسان له مخ نه دشرف اوبه تویوی، دبی ننگی اوبی زړه توب وکندی ته یی قیل وهی، خلاص وی، دچټی ویاړ، کبر او غرور آفت یی نه وهی اطمینان اودا دینه ورسره مل وی، خپل هر ډول مقاصدوته رسیدی شی ولو که درسیدو په لار کښی بی دزیاتو ریځونو ګال ل اودشته لېګول په کاروی. کار کوونکی دزمانی دهر ډول پښو په مقابل کښی جنگیدای سی او خامخا بری هم ورپه برخه وی ...!

په مقابل کښی لټی اوبیسکاری سپړی ته زیات تاوانونه پښوی چه بالاخره دټولنی دبر بادى سبب یزی، له دغه جهه اسلامی شریعت بیسکاری نه منی او څښتن تعالی ویسکارو ته په ښه نظر نه ګوری: «ان الله یکره أن یری عبده خالیامن عمل» .

هغه سړی چه دکار توان لری او کار نکوی خپلی شپى او ورنخی په چټپانو اولایعنی څیزونو کښی تیروی آخر دزیاتو شخړو سره مخامخ کیږی چه دکالو قدرت یی نلری .

دیسکاری لمړی نمره دصحی نظام اخلال دی، شک شته چه بيله روغتیانه ژوند کوم خوند اولدت نلری. دا کترانو ثابته کړی چه بدن دزیاتو ناروغیو سبب بیسکاری اولټی ده. او هغه خلک چه کار نکوی بدحقیقت کښی دځان سره یی دښمنی کړی او خپل صحت د ناروغی په توری تمی سو دا کړی دی فقر چه نن ورځ

وزيانو ناوروته سبببڙي، سڀي غلا، درواغ، قتل، چور او چپاو ته ڪشوي دلتي
شخه پيدا ڪيڙي.

سربيره پودي ڇا لٽي دفقر ستر سبببڙي او بدن صحي نظام خرابوي دسڀي
په اخلاقو ڪڻي هم ڊيره بده اغيزه آچري؛ فرض ڪڀي. ڇه ڪوم سڀي ڊير زيات شتمن
وي، ڪار او ڪار ڪوونڪوته په سڀڪه ڪوري. او داهم دشاڻ ڊير خبره نده ڇه مال
او بڪاري سڀي وهر ڊول ناوروته پڻي او دشرعي حدودو شخه تير بده بي اهميته
ور سڀڪاري، نو آيا به ٽولني ڪڻي دداسي راز خلكو وجود ڊولني دتباهي نه
سبببڙي؛ ٽولنه دهلاڪت و ڪندي ته نه آچوي؛ ... بل داڇه مادي شته بي لدی
ڇه ڊيوهي او اخلاق به وسله و سانلهشي په بل رنگت دوام نشي ڪولي او خامخساله
منهجه لڳي. ڊير خللي ليدل شوي ڇه يو سڀي ته دشته نعمت پراخوي خو ڪلهه
ڇه داسڀي په عيش او عشرت بوخت او خپل دمسال په زيانوب و غولبڙي داخيال
ور پيداشي ڇه اوس نوزما مال خلاصيده نلري، ڪار پريڙدي او خپل مال دگهي
شخه شنگت ته ڪڀي دمو او ڊيريدو په لارو ڪڻي بي پا ملرنه پر بڙدي، خوشه
هانه ڇه تيره شي شته ئي تمام او نوروته دگدائي لاس اوڙ دڪڀي.

دنهي زيرڪ و ڪڀي بدی پوهيدلي دي ڇه لٽي دسڀي شخه هيڀانه بادي،
او دانسانيت ارزڻيت آخلي او داسي شانته ئي آڇوي ڇه دده او دنور و خاڻو بو تر منڃ
بيله ظاهري بڻه بل توپير نه ليدل ڪيڙي، په هيڃ شي پروانڪوي ولو ڪه ڊير ناوڙ
ڪار او دانساني فطرت مخالف هموي لنڊي داڇه، ديڪاري اضرار دومره زبات دي
ڇه په قلم سره بي ليڪل امڪان نلري؛ له دغه جهته دنهي زيات ڊولتو نه غواڙي
ڇه، بيڪار خلك په ڪلي دل سره ورك او باني ڪار ته مجبور ڪاندي حتى ڊرندو
شلانو، او ڊوڊيانو ... دپاره ئي دڪار ڪولو اسباب او لحاڻو ته ٽا ڪلي دي.

ڊيورتنی عباراتو شخه خر ڪنده شوه ڇه ڪڀه اولتي دسڀي په ژوند ڪڻي
خومره اغيزه لري. نووايو ڇه دڪڀه ڻي اغيزي او دلتي بدی نتيجي په ٽولنه
ڪڻي هم دغه رنگهري، تحڪه ٽولنه دافرادو شخه جوڙ بڙي او دهر فرد ڪڀه
په ٽولنه ڪڻي اغيزه لري، ڪه شخه ڇه ڊيره سڀڪه دنده هم واري مثالا ڪه دڻهار

دبا کولو موظفين شوورځن پرله پسې خپل دندې پرځاي نېکې نو وېه وېنې
چه دښار اړندې او بېدوونې تر کومې اندازې رسېږي .

نو وايو : ټولنه دخپل آرامتيا ، ښه ژوند ، ترقي او پرمختګ په لارې کېنې دهر فرد
حرکت ته ولو که يوه ډيره سپکه دنده هم لري زيات اړينه او احتياج ښيي .
پهغه ټولنې کېنې چې ټوله غړي يې ؛ بزګروي که خټګر ، تاجروي که ډاکټر ،
ځوان وي که سېمين ږيري ... پخپلو دندو کېنې فعاليت کوي ، خپل دندې لکه
چه ښايي پرځاي وي ، نو هغه ټولنه خامخا خپل مقاصد ته رسېدو نګي ده او د پرمختګو
مراج مونده کوي .

هرڅومره چه ديوې ټولنې دکار کوونکو شمېر ډېروي په هغه اندازه هغه
ټولنه دکېوله ښو نتايجو ځنې برخوړوي ، ديوې ټولنې افراد لکه : ډير بدن
غړي دي لکه څنگه چه بدن دهر غړي قوت اضعف بدن په صحت او قوت ،
ناروغي اوسستي کېنې اغيزه لري پهمدې ټوکه په ټولنې کېنې دهر فرد کار کول
اولنې دهغه په پرمختګ او پاتيدو کېنې مؤثروي ستر دولتونه چه نن ورځ نهې يې
په لاس کېنې نيولي يو خوابل خواته اړوي يواځې دکېه اوفعاليت په هر سټي دي
منزلي ته رسېدلي دي او بس .

څنگه چه کار او کېه دهر ډول لوړوالي اوترقي بنسټ اوبسکاري د پاتيدو
اوضعف اساس دي د اسلام دين تل دخپل پيروان لوړوالي او بري غواړي
نوهيڅکله نه راضي کېږي چه مونږ بېکاره اولټوسو ، لدغه جهت دايې د عباداتو
يو ټوک گرځولي دي ؛ حضرت رسول (ص) فرمائي دي : « ځنې کنساهو نه دي چه
په روزي اوصدقي سره نه پېل کېږي مګر خو دعيال دپاره دروزي کېلو خواري يې
مګر واقع کېږي » . په هرصورت له گرانو وطنوالو او د نړۍ له ټولو مسلمانانو
څخه غواړم چه لکه دخپلو اسلافو په شان دبېسکاري اولټي څخه تېته وکړي .
اوهريوترخپلې وسې پوري خپلې ټولنې ته داخلاص ډک اعمال وړاندې کړي ،
هو بېرته دخپلو اسلافو مېړه ، ترقي اولوړوالي حاصل او په نړۍ کېنې دحقيقي
الصابيت پېرغ ورېوي .

صدقہ وقت

صداقت و راستی یکی از صفات حمیدہ انسانی است کہ حیثیت بہترین حلیہ را داشہ دارندہ آن در انظار مردم باز ینت و وقار و دارای ہر گونه اعتماد و اعتبار محسوب می گردد و بقرار فرمودہ پیشوای دین اسلام حضرت محمد علیہ الصلوٰۃ والسلام صداقت انسان را ازوادی ہای ہلاکت و بدبختی نجات می بخشد و بہ اوج سعادت و کامیابی می رساند ایک ناگفتہ نمائد کہ صداقت و راستی چنانچہ در گفتار صورت می گیرد کہ در آن صورت مفهوم راحت گوئی را افادہ می کند و مقابل ان کذب بہ معنی دروغگوئی است ہمچنان صداقت در عمل و کردار و در نیت نیز صورت میگیرد کہ اینک ذیلاً بشرح مفهوم و فضیلت ہر کدام آن میپردازیم .

صداقت در گفتار «راست گوئی»

راست گوئی از همان صفات عالی است کہ انسان را نزد خالق و مخلوق با عزت و مکرمت قرار دادہ انسان را ہمارہ بہ نیکوئی رہبری کردہ سعادت جاو دانی را نصیب انسان میگرداند .

انسان بوسیلہ راست گوئی نزد خداوند در لست صدیقان شامل گردیدہ بچنان درجات عالی سرفراز می گردد کہ بہ مقام رفاقت و صحبت و ہمیشگی بندگان خاص خداوند از قبیل شہداء و انبیاء میرسد شخص صادق و راستگو نزد مخلوق نیز صاحب وقار و اعتبار بودہ اگر عالم و پیشوای دین باشد وعظ و تبلیغ او نزد ہمگان مؤثر نابت گر دیدہ ہر کسی بگفتہ او اعتماد می کند کہ گفتار او ہمہ از اساسات دیر سرچشمہ می گیرد و اگر تاجر است ہر مشتری باو می شتابد کہ شخص راستگو است در معاملہ کسی را فریب نمی دہد کہ بائر آن تجارت او رونق خوبی بخود میگیرد و بازار او گرم می شود شخص راستگو را ہمہ بچشم احترام می بینند و در رفع حوائج او ہمہ می کوشند و باو معاونت و گرمی می کنند اگر بہ پول قرض ضرورت داشتہ باشد ہر کسی باو قرض می دہد و وعدہ او را قابل اعتبار می شمارد .

بالعکس شخص دروغگو نزد خالق و مخلوق منفور و مضروب بودہ ہر کسی باو لاف می گوید زیرا دروغگوئی انسان را بہ کارہای ناشایستہ رہبری می کند

و در نتیجه به بدترین جائی که دو زخ است می‌رساند شخص دروغگو نزد مخلوق نیز بی اعتبار بوده به سخن او کسی اعتماد نمی‌کند اگر عالم است مو عظه و تبلیغ او تأثیری نداشته به سخنان او کسی عمل نمی‌کند اگر چه آیات قرآنی و احادیث نبوی را هم بمردم بخواند اگر تاجر است هیچ کسی باو معامله نکرده تجارت او کاسدمی باشد شخص دروغگو منفور و همگان بوده هیچ کسی به حاجت روائی او اقدام نمی‌کند و هیچ کسی معامله با او نمی‌کند و اگر به قرض ضرورت محسوس کند هیچ احدی باو قرض نمی‌دهد بالاخره از همه منافع حیات اجتماعی که انسان از آن ناگزیر است محروم میگردد و حلقه زندگی او تنگ گردیده با حیات بسیار تلخ و ناملائم مواجه میشود.

۴ صداقت در کردار = راستکاری

راستکاری که آنرا دین احلام به اخلاص تعبیر می‌کند عبارت از آن است که انسان در کاری که برای خالق یا مخلوق انجام می‌دهد طوری اقدام کند که خدای خود را بالای سر خود حاضر ببیند چنانچه در حدیث شریف اخلاص را چنین شرح داده است (ان تعبد الله كما نك تراه فان لم تکن تراه فانه یراك) یعنی عبادت خداوند را طوری بجا آری که گویا تو او را ببینم سرمیبینی و اگر تو خدا را نمی‌بینی پس درین هیچ تردد نیست که خدا ترا می‌بیند پس کارگری که صداقت و راستکاری را پیشه خود سازد و بآن شهرت یابد هر کس با او معامله نموده همگان در سراغ او می‌باشند که از یک طرف بیکار نماند و از طرف دیگر اجرة کافی باو میدهند و از طرف دیگر رضائیت همشان را حاصل نموده نزد همگان به نیکی یاد میگردد و بقرار فرموده پیغمبر اسلام علیه الصلوٰة والسلام کسی که نزد مخلوق نیکو باشد نزد خدا نیز در دفتر نیکان شامل میگردد پس چنین شخص سعادت جاودانی را نصیب می‌گردد.

صداقت در نیت

صداقت در نیت عبارت است از اخلاص که در قلب و ضمیر جادارد که این اخلاص با خدا آن است که در عبادت انسان ریا وجود نداشته باشد یعنی عبادتی را که انسان ادا می‌کند برای خود نمائی نباشد و مرام او مردم فریبی نبوده که مردم او را شخص متدین دانسته باو اعتماد کنند و او در بی خوردن مال مردم باشد.

و این اخلاص با مخلوق و قتی صورت میگیرد که در قلب انسان خیر خواهی برادران اسلامی جای داشته حسن برا در پروری باشد که حسن بشر دوستی انسان را

د مسلمانانو تاریخ

او فنون

د مسلمانانو په تاریخ کې فنون او ښکلی صنائع لوړ مقام لري خو سره د دې هم داسې کتابونه چې د اسلامي فنونو په ښاوخوا کې لیکل شوي دي او یاد هغې په تاریخ کې خپنه وکړي د ختیز او لوبدیز په کتابخانو کې ډیر لږ میندل کېږي مثلاً په فرانسوي کې فقط یو کتاب پدې موضوع کې جاستون میچون لیکلی دی او په الماني کې دوه کتابونه یو دارنست کوبل او بل د جلوک تالیف دي او همدا رنگه په دې موضوع کې په انګلیسي ژبه دیمانډ یو تالیف لري او په عربي ژبه کې هم د دې موضوع په حقله د کتور زکی محمد حسن یو کتاب لیکلی دی.

حال دا چې لازم او د اسلامي فنونو په شا او خوا کې د لیکو الو او بو هانو له خوا یو ډېر شمیر کتابونه تالیف او لیکل شوي وای چې پخوا د مسلمانانو او مستشرقینو لپاره د تحقیق او پلټنې یوه مساعده زمینه په لاس ورغلي وای ځکه چې که څه هم مستظرفه صنائع او ښکلی فنون د مسلمانانو په تاریخ کې یو لږ لاند مقام لري خو سره د دې د کتابونو او مولفاتو د عدم کثرت له امله په مستشرقینو باندې د تمبع او تحقیق لاری څه ناڅه پیل شوي دي او په تیره بیا هغه چې په نولسمه پیړۍ کې د دې موضوع د پلټنې لپاره راوتلي وو.

د بخیر خواهي دیگران وادار سازد چنانچه در حدیث شریف است (لا یومن احدکم حتی یحب لایحیه مایحب لنفسه) هیچ کدام شما مؤمن کامل شمرده نمی شوید ناچیز را که برای خود دوست دارید برای برادر مسلمان خود هم دوست نه داشته باشید که این چنین احساس قلبی بر علاوه آنکه انسان را بقدریت نزدیک می سازد و دارای شخصیت هالی می گرداندش در قلوب همه گمان نیز محبوبیت پیدا کرده هم او را محترم می شمارند و عین همین احساسات را در مقابل او بقلب خود جامی دهد که در نتیجه

لحیني وائي چه اسلامي فنون له نورو لکه مسیحي اوسامانی فنونو څخه اخستل شوی دی خو البته داخپه یو څه ایضاح او څیر او تازه لری کومه چه مسلمه خبره ده هغه داده چه فنون په عمومي ډول داسلام دظهور په وخت کی ضعیف وو چه بیابن له غنی مخ په ژوندی کیدلو شو او ورځ تر ورځه ئی پرمخ تگ کاوه او هم د فنونو اقتباس او دیوی ټولنی څخه بلې ټولنی ته هم د هغی انتقال یو عادی او مروج شی دی چه یوه ټولنه له بل څخه فنون زده کړی او یائی اخلی ځکه چه فنون په پیړیو پیړیو څخه د پخوانو ځینی اوسنو ته په میراثی ډول سره پاتی شوی او یوی ټولنی له بلې څخه اخستی دی چه وروسته له هغی څخه بیابنه کی څه ناڅه بدلون او تغیر راغلی دی البته مسلمانانو هم دنورو څخه لږ او د پرفنون اقتباس کړی دی خو کوم چه واضح شی دی هغه دادی چه مسلمانانو د فنون د اقتباس څخه وروسته په هغی کی لاس وهلی او خپل نهائی معراج ته ئی رسولی دی چه مونږ ئی لاندی ځینی مثالونه را وړو مثلاً اسلامی هنرمندانو د سامانی (بیوزی) شکل زده کړه چه تر یوی مودی ئی پخپل حال و سانه مگر پس له یوی مودی څخه ئی په کی ځینی تغیرات او بدلو نه راوستل او بالاخره ئی یو داسی شکل جوړ کړه چه د سامانی شکل سره ئی هیڅ شباهت نه درلود او دا داسلامی هنرمندانو ابتکسار و گڼل شو همدارنگه د فن په نورو ډیرو اړخونو کی داسی تغیرات پېښ شوی دی .

د مسلمانانو د اجتماعی انځکشانو او عمومي پرمخته گونو په لړکی د فنونو او مستظرفه صنائعو په ساحه کی هم پوره تحولات پېښ شو او څه وخت چه د مسلمانانو د شام ، عراق او مصر دولتونه فتح کړل نو د مختلفو فنونو د زده کړی لپاره هم پوره زمینه مساعده شوه مثلاً امویانو د مساجدو ، بناونو او منایر آبادو لوتنه منځه وکړه چه پدی لاره کی ئی د بزنطی اوسامانی هنرمندانو څخه کار واخیست او په ښکلو فنونو کی ئی څه تغیرات او زیاتوالی راوست

دامویانو په وخت کی په اسلامی هیوادونو د دیوالونو په منځ رسمونه او تصاویرو ښکل کیده او همدارنگه د څارویو، ونو او نباتاتو ښکلی او رنگینه رسمونه پیدا شو همدارنگه په دعباسیانو په زمانه کی د دیوالونو په منځ د ښکلو ښځو ، حیواناتو

او مرغانو، عکسونه بشکل کیدل او په هغی گنی به ئی زیر، سره، آبی، بخور او نور خیل خیل رنگوته استعمالیدل او هم به پدی جمله کی رسمانو دشیاطینو خیالی تصاویرو بشکل لدی پیړیو څخه په ترکی عصر کی به اسمانو دپیړیو، حور وادزدرداره پیرانو خیالی شکلی تصاویر اورنگینه تابلو گانی ویشکلی . اسلامی هنرمندانو او دفن خاوندانو به نه یواځی دمرغانو، حیواناتو او انسانانو دغړو رسمونه و بشکل بلکه د انسانانو کامله څیری ئی هم رسمولی چه پدی جمله کی ځینی دمتوصیفینو، هندیانو او پادشاهانو عکسونه هم ووچه د حکمفرمائی یا خطابی په حالت کی به ولاړوو چه داسی رنگه تصاویرو دخلکو په زړونو کی پوره محبوبیت درلود .

د میلادی نولسمی پیړی راپدی خوا په مسمانانو او خصوصاً په مصریانو کی په رسمونو او تصویر ونوسره دیمتی کتابونو تزئین او بنافسته کول رواج شولکه چه فاطمیانو په مصر کی کتابونو د قطع او صحافت بشکلاو پوښونو د رنگولو لپاره یوه خاصه مدرسه جوړه کړه . او د فاطمیانو پکتابخانو کی هم د داسی بشکلو کتابونو ډیری نمونې پرتی وی .

د بدرالدین لولو (۱۲۳۳ - ۱۲۵۹ م) په زمانه کی هم درسامی او تصویر لپاره د عراق په شمال کی یوه مدرسه جوړه شوی وه اسلامی کتابخانې داسی مصور اورنگینه کتابونه ډیر لیدلی دی او خصوصاً په طبی، طبعی، نباتی او حیوانی علومو په کتابونو کی داسی نمونې ډیری پیدا کیدی دمصورو کتابونو په لړ کی د (مقامات الحریری) په کتاب کی درسامی او تصویر کښلو پوره قدرت په کار اچول شوی دی او دیمانده ددی کتاب په حقله داسی وائی . :

دمخطوطانو له دلی څخه چه دیاریس په کتابخانه کی شته دی دمقامات حریری یوه مهمه نسخه ده چه په ۶۳۴ - ۱۲۳۷ م یتیمی بن محمد د واسطه هغه لیکلی او مصوره کړی ده ددی کتاب تصاویر او نقوش ډیر بشکلی اوزړه وړونکی دی چه د انسانانو بشکلو تابلو گانو، دیوالی متاظرو او داسی نورو شیانو په شاملی وی او دهغی په مخ داجتماعی ژوند واقعی تصاویر کښل شوی دی مثلاً په هغی کی د پارلمی پیړی عرب گورو چه په مساجدو، صحرا گانو، دوکانونو او کښت کی وی

اوداچه داختر و نو یا نور و میلو په وخت کي خوشحاله ښکارېږي ددی کتاب په تصاوېرو کېلو کي پوره مهارت اودقت په کاراچول شوی دی چه رسام یوه حقیقي اواقعي منظره ترسیم کړي او که چیري دکوم چانصوېر رسم شوی وی نو دده مني له مطالعي څخه دنو موړي سپي شخصیت پوره ښکارېږي. ددی رسمونه نژدې در سامېر په هغه طرز سره ښکېل شوی دی چه قواعد یې د بغداد د درسي په دیار لسمه پېړۍ کي رالېستلي وو او هم مغولي او تیموري په دورو کي دایراني رسامېر پوره متابعت شوی دی له پخوانیو ښکېلو مصورو کتا بونو څخه همدارنگه کلید او دمنه، منافع الحیوان، دفر دوسی شاهنامه، او داسلامي فارسي شاعر انولکه سعدي او جامي دیوانونه دي. جامع التواریخ درشیدالدین هغه نومیالي مؤرخ تالیف هم پېړي ښکېلي تابلو گاني او تصویرونه لري چه په یوه لوحه کي دحضرت یونس اوماهی تمثیل شوی ده همدارنگه دجامي په «یوسف اوزلیخا» کي هم څلور لوحې شته دي چه قصه تمثیلوي. ایراني مسلمان نور ساما نو په دواسمي اودیالسمي پېړۍ کي په خپلو رسمونو کو دآبي، بنفشي، زېر او تور رنگ په کار اچولو پیل وکړ او کله کله به یې دارنگینه رنگونه دپیسو او فیروزي رنگونو په مخ استعمالول چه دتابلو او تصویر ښکلا به یې لازمانوله، اسلامي حکامو او خلفاوو به مختلفو مختلفو ځایونو کي دزر کوبېر، رسامېر او تصویر کېلو لپاره ښوونځي او مکتبونه پرانیستل چه دفن دځاوندانود پوره تشویق سبب وگرزید ورځ ترور څه چه به هنر مندانو په خپل فن کي مهارت پیدا کړه نو نوی نوی اوزرقی تابلو گاني اولوحې په منځ ته راتللي مثلاً رسامانو به دتختا کوونکو ښځو تصویرونه وښکېل او یابه یې مصوري قصي لیکلي او ځنی نورو به دښائسته گلانو رسمونه وښکېل لکه چه یو رسام په میلو لوحو کي سل رنگه گلونه ښکېلي وو مسلمانانو په پېړي پخوانۍ مودې څخه دخط مختلف اقسام لکه کوفي، نسخ، تعلیق، نستعلیق فارسي، دیواني او طغرائي خطونه زده کړي وو چه هغه به یې په سره بنفشي، برگو، تورو، او طلائي رنگونو سره لیکل همدارنگه یې دکتابونو دپشتي گانو په رنگولو او عنوانونو به ښکلا ورکولو کي پوره لاس او مهارت پیدا کړه چه دکتابونو خارجي علاقه مندانو اوداخلی غوره عنوانونه په ډول رنگونو ښائسته کول او اکثرأ به یې زر کوبی کوله چه پدی ډول سره دکتابونو ښکلا زیاتېده.

شرنگه چه مسلمانانو د گمابانو په زر کوبه او طلائی ټکو په اړینو دلو کی زیات مهارت پیدا کړه نو اېطالیانو هم له مسلمانانو څخه د صحنه او تجلید مختلف فنونه زده کړل .

مسلمانانو په مختلفو پیږو کی د ټیځو په مخ د مختلفو اشکالو او تصاویر و کینو دل زده کړه په هغی کی به ئی قسم قسم ر نگو نه استعما لول لکه چه د بی فن اثار دخلقاؤو په مانو او مساجدو په دیوالونو ځکی پوره پوره ښکاره کین ی اوڅه وخت چه هغه اثار مشاهده شی نو پوهیدل کیږی چه مسلمانانو دافن څومره لوړ معراج ته رسولی وو- همدارنگه مسلمانانو د لرگو د سطحو پر مخ د مختلفو تصاویرو او هندسی اشکالو کینودل حتی په صدر اسلام کی زده کړی وو او په هغی کی به ئی دهیو کو او عاج تزئینول هم زده کړی وو .

مسلمانانو د تطهیم، تجمیع او ترصیع طریقې هم په هماغه وخت کی پیژندلی و ی پدی طریقې سره اشکال داسی منځ ته راوی چه د لرگو یا ندر و قیمتی ټیگو له یونځای کیدو څخه یو ښکلی شکل جوړیږی او هم په هغی کی ځینی معدنی مواد د ښکلا اړه زیاتوی- ددی د خاورینو لوښو په جوړولو کی هم پوره مهارت پیدا کړه چه دغی په باندنی مخ به ئی خپل خپل رسمونه او د مختلفو حیواناتو او مرغانو څیری و ښکلی چه څوک به دیو هنسکی په لیدلو نه مړیده همدارنگه مسلمانانو د اسلامی لېږو پېږو څخه د ښیښو او بلوری لوښو جوړول زد کړه چه ښیښه ئی مختلف لوښی لکه گیلانونه، پیالی، کاسی او داسی نور شیان به ئی جوړول .

مسلمانانو دخامک دوزی په فن کی یوه لویه دروازه پرا نیستله او هغسی ملون او ښکلی کالی به ئی جوړول چه په بازارونو کی به په لوړ قیمت سره خر څیدل دا قسم خامک چه د مسلمانانو ابتکار گڼل کیده ځینی نور و هیوادو نو کی هم خپور شو بر سیره پردی ئی دورین مختلفو او مصورو ټو کرانو او بدل ئی زده کړل چه دا او مخکښی قسم جامی به اکثرأ خلقاؤو اغوستلی .

دلېږنیو خبرو ځینی پوره څر گندیږی چه مسلمانانو د فنونو او نفیسه صنائعو مختلف مراحل طی کړی او په هغی کی ئی نوی ابتکارات او غوره نمونی منځ ته راوستی دی چه ویلای شو مسلمانان پدی لاره کی هم له چا څخه وروسته نه دی پاتی بلکه لا وړاندی تللی دی (پای)

ارادہ پیمبری

«اگر آفتاب را در دست راستم بگذارند و ماہ را در دست چپم

من از دعوت خود دست بر نہی دارم.»

ملل بیدار وزندہ در تلاش شناخت عظمت دیرین خود می طیند؛ برای آنکہ از کسارهای درخشان رہبران سلف خویش ہر چہ بیشتر در امور معنوی و حیاتی سودی شایستہ تر برند شرح حال آنان را بر رسم سرمشق کمال و دستور سعادت در معرض دید عمومی قرار میدہند تا باشد کہ نسل کنونی و آیندگان را بہ کار آید. بلی این وضع جمعیتہائی است کہ پیشینیان قابل ستایش شان معصوم نبوده اند با این حال، اگر ما در برابر جلال عصمت و وحی پیامبران و فرستادہ گان خدای مخصوصاً خاتم ایشان محمد مصطفی صلی اللہ علیہ وسلم قرار گیریم وظیفہ ما چیست و چہ باید بسکنیم؟

متجسس شاید بتواند در بعضی از مختاران نوع بشر شجاعت و کرم و رحم و عدل و فضیلتی بیابد کہ سزاوار تحسین باشد ولی چگونہ می تواند جمیع اوصاف کمالیہ را در وجود یک شخص سراغ کند. واگر بتواند، همان موجود پیشوای بزرگوار است کہ عظمت او بر ہمہ فضایل محیط است.

مثالی چند این حقیقت را بہتر روشن می کنند. پیغمبر اکرم در شب بیست اپریل سال ۵۷۱ میلادی متولد شد و در ظرف مدت کوتاہی پس از آن پدرش در سنہ ۸۸۸ فروخت و مادرش نیز او را پدرود گفت. روزگاری در حمایت جدش عبدالمطلب و عموی خود ابوطالب بہ سر برد. در سن چہل فرمان رسالت خویش را دریافت. و این ہنگامی بود کہ مردم ہمہ برفضل و عام دامت او گواہی میدادند وی آنان را بہ آواز بلند بہ پرستش خدای بخواند زیرا سہ سال تمام پنہانی دعوت کردہ بود و کسانی کہ نور خدائی دیدگان شان را روشن کردہ بود از او پیروی می کردند از ہر چہ مانعی نہ رسید و بہ نشر دین خود اہتمام ورزید تا آنکہ قریش را چگونہ

از خشم خون شد و دسته جمعی بروی بشوریدند و هیئتى بسان نظامیان بسوی
عمویش ابوطالب فرستادند و از او خواستند تا برادرزاده خویش را ازدعوتش بازدارد
یا ویرابایشان بسپارد تا خود علاج او کنند. ابوطالب چه می توانست بکند جز آنکه
موضوع را به پیشگاه پسر برادرش گذارش دهد.

پیامبر مقدس اسلام بوسیله عموی خود به آنان جوابی فرمود که تاجهان باقیست
از یادها نخواهد رفت و همچنان باشکوه و بزرگ و ستودنی خواهد ماند - پاسخ
این بود: بخدا اگر آفتاب را در دست، راستم و ماه را در دست چپم بگذازند من
از دعوت خود دست برنمی دارم تا آنکه خداوند آن را غالب سازد یا اینکه درین
راه هلاک شوم.

پیغمبر مادر قواعد و آداب حرب و روش های اداره عمری که همه را از منبع
وحی فرا گرفته بود چندان تسلط داشت که گوئی بیروزی و ظفر باوی هم پیمان
و هم عنان بود. خویشتنداری و صبر و تصمیم را بر این صفات باید افزود. صبری
که هرگز از دست نشد و تصمیمی که هیچوقت شکست و ضعف نپذیرفت، موقوف
او در جنگ احد صادق ترین برهان این گفتار است. غزوه احد آزمایش دشواری
برای مسلمانان بود و درس بزرگی برای آنان؛ تا در طریق دعوت اسلامی پایداری
گزینند و بدانند که مخالف سپاه از فرمان سپهدار جز پشیمانی نثری ندارد.

تاریخ هرگز عظمت روح ملکوتی پیشوای مقدس اسلام را فراموش نمی کند؛
پیشوائی که در راه دعوت آسمانی اش چهره او را از خون گلگون کردند،
دندانهای مبارکش را شکستند. لبش را شکافتند؛ سنگریزه ها بر بدنش کوفتند،
بر سر راهش گودالی کردند و او را در آن افکندند و وی دست بدست پسر عمش
علی بن ابیطالب تسبیح گویان از گودال بیرون شد؛ آری پیشوائی که در طریق دعوت
به حق و حقیقت، حلقه های کلاه خود از دست بیدادگران خدا شناس برپیشانی
مقدس وی بنشست و او آهسته خون از رخسار نازنین پاک کرد، خود و بارانش را
در خطر مرگ دید اما شهادت دعوت خویش را فراموش نکرد و در چنین حالی بر صخره
کوه بایروان بالیمان خود نماز گذارد و بالایشان فرمود: شکست در جنگ مرا
از عزم من باز نمیدارد؛ قدمی از راهی که پیموده ام بر نخواهم گشت؛ من مرگ
را در راه دین ناچیز و ضعیف می شمارم.

کیست که از موقف پیغمبر مادر مقابل دشمنش ابوسفیان متعجب نگردد آنگاهی که پس از شکست مسلمین در آن جنگ، ابوسفیان بر فراز کوه بلند شد و رسول اکرم و یاران یا کش را مورد خطاب قرار داد: جنگ آیین ما است، انتقام بدر را در احد گرفتیم و سپس افزود: سال آینده باز در همینجا با هم خواهیم دید. پیغمبر فرمود: با و بسگوئید خدایان ما و شما قضاوت خواهد کرد. پیامبر اکرم در حالی که لشکر اسلام به شدت شکست یافته بود توانست روح مبارزه را در سپاه پراکنده خویش بیدار نگه دارد.

در فتح مکه زندگی و مرگ کفار قریش به يك کلامه که از دولب خاتم انبیاء بیرون می شد تعاقب گرفت. لیکن کسی که خدایش او را برای جها نیان رحمت قرار داده بود انتقام را در آن لحظه از یاد ببرد و عالی ترین مرتبه انسانیت را تمثیل کرد؛ همه اسیران قریش را که دشمن وی بودند و او اصحابش را از روز بعثت تا آن دم همیشه مورد آزار و اذیت قرار میدادند فراخواند و فرمود: ای مردم قریش می خواهید با شما چکنم؟ گفتند: نیکی، تو کریم استی و پسر کریم. فرمود بروید که شما آزاد شد گانید.

کدام نفس بشری توانائی آنرا دارد که در چنین موقعی که دشمن را به چنگ آورده و می تواند هر حکمی که خواسته باشد به آنان جاری کند، چنین گذشتی از خود نشان دهد! تاریخ بشری فائحه را که در چنین هنگام خشم خود را فرو خورده و حس انتقامش را خاموش گرداند و رافت و رحمت را به منتهی رساند سراغ ندارد الا رحمة العالمین.

تحدید روابط میان افراد، تمیز حقوق يك شخص بر دیگری و شناخت وظیفه ای که هر فرد در برابر ملت دارد از مهمترین عوامل حفظ نظام اجتماع است، تا جایی که بتواند در سایه کوششهای اعضای خود به نیکی زیست کند و هر فرد خشتی از بنای کاخ اجتماع به شمار رود. قوانین و شرایع برای همین غایه شریف وضع شده اند. شریعت عزیز محمدی در چنین شرایع آسمانی و قوانین وضعی گوهر فروزانی است که چون ستاره می درخشد. شریعتی که کهنه نمی شود و گذشت زمان از نوری آن نمی کاهد؛ و نسخ و بطلان را در آن راهی نیست. در سایه این قانون آسمانی حقوق و دایمی، ما نزد يك نفر مسلم محفوظ است؛ بد و حرامت تصرف اعطا شده

کسی حق ندارد به مال و جان و ناموس و شرفش تعرض کند. آورنده این قانون در جنگها کشتن زنان، کودکان، پیران، کوران و بیماران را نهی فرموده. اگر فضائل اخلاقی را از قبیل امانت، عفت، مروت، وفا، حیا، تواضع، رحمت، صبر و همانند اینها در نظر گیریم، پیغمبر اسلام را به همه آراسته می بینیم و از اضا د همه آنها پیراسته. چنانکه خدا شاهد است. «انک لعلی خلق عظیم» خدا او ند در قرآن کریم بار بار به پیروی از پیغمبر خود چنین ارشاد می فرماید:

هر کس از شما بخدا امید و اراست و از روز محکافات می ترسد و خدا را بسیار یاد می کند، او می تواند در راه نیکی به پیغمبر خدا تأسی کند و سر مشق نیک از رفتار او بگیرد.

باید انبیا در تعالیم خود از هیچ گوشه مربوط بزندگانی انسانی فرو گذاشت نگذرد، و چنان راه نمود که چون آدمی زاده بداند راه رود یقیناً به سعادت حقیقی و رفاهیت کامل برسد. چنانکه از مسلمانان، دل آگنده از ایمان و خلق نیکوئی خواسته که او را از فرو رفتن در ذائل باز میدارد. حدودی برای ما معین کرده و قوانین وضع فرموده که رعایت و احترام آن حقوق آفریدگان و آفرید کار را به نیکوترین وجهی حفظ می کند. تا تعالیم اسلامی مورد استفاده ملتهاست و تا افراد بشر مواد این تعلیمات را محترم می شمارند بر چه عدل در اهتزاز خواهد بود و افراد و ملل آزاد و آرام خواهند زیست. پس باید به بارگاه چنین شاعرعی عرض کنیم:

دروء ملک بر روان تو باد
بر اصحاب و بر پیروان تو باد

«خلیل زی» کنړی

دهولو دشریف دورځي په مناسبت

د عربي دالعلوم محصل

د اسلام پېښواته

لاړه جهالت او نابو هی دنیا وړانه شوه

ستادر سالت په رڼا هره خوارو ښانه شوه

راغي مساوات او عدالت ظلمو نه لاړله

ورکه بد بختي شوله حسد بغضو نه لاړله

ډیر په حق قابل شو او باطل رسمو نه لاړله

هر ځای خوشحالی شو اندېښنی غمو نه لاړله

حق شو ښکاره د باطل کو ډله وړانه شوه

ستادر سالت په رڼا هره خوارو ښانه شوه

چیرته چه کافرو ځای په ځای په لږ زیدو شولو

کساخ د کسري گانو ناځای په نږد و شولو

هر ځای جوړ سکون شو باطل دین په ور کیدو شولو

هر باطل پرست بس دخپل ځان په خلاصیدو شولو

لاړه تروزمی د حقیقت شمع رو ښانه شوه

ستا در سالت په رڼا هره خوارو ښانه شوه

ورانې پتخانی شوی په مکه کښی ښه دوران راغي

ستاد نبوت قاصد چه کله له سبجان راغي

سمدستی مبعوث شوی په تازیږی دقرآن راغي

عرش کرسی سرتیت کړ په تعظیم جن او انسان راغي

هر ځای دموهن ژبه په نوم درب گویانه شوه

ستادر سالت په رڼا هره خوارو ښانه شوه

ای الله ته گرانه لات منات دی هم لت پت کړلو
چیرته چه مومن و ای نبی تابه وحدت کړلو
رښتیا چه محمده ص، تا انسان لره خدمت کړلو
تا د حق د پاره جها دونه د یر زحمت کړلو
ور که خو نریزی شوه و یر لری له انسانه شوه
ستا در سالت په رنیا هره خوا روښانه شوه
لاړی لامکان ته وایه څو ک هلته ور تللی شو
هر پیغمبر کله تر سبجانه رسیداسی شو
کله بل رسول په داسی جاه او جلال تللی شو
دومره خدمتونه بل نبی کله کولی شو
مستامت د پاره ډیره گرانه لار آسانه شو
ستا در سالت په رنیا هره خوا روښانه شو
ومی کړه پوښتنه په قیامت خیرا لبشر نبی
دیر یم گنهگار هم د گناه پیچی په سرایی
شمار کړه د خلیل زی، په خادمانو کښی د در نبی
ومی شفاعت کړه په قیامت دوست دا کبر نبی
گوتی شوی عاجزی د قلم ژبه ستو مانه شوه
ستا در سالت په رنیا هره خوا روښانه شو

ف ، م فضلی

تحت تاثیر افکار دیگران

قرار نگیرید

تقلید کور کورانه و تعقیب نقش پای دیگران بدون در نظر گرفتن منطق و استدلال صحیح در هر کار که باشد چیز خوبی نیست ولی در موضوع افکار و نظریات به عقیده همگی يك کار نهایت زشت و منفور و حتی منافی موجودیت و شخصیت انسان است .

عقل ، دانش و فکر که برای بشر ارزانی گردیده برای آن نیست که محکوم جمود و خمود مطلق بوده و در راه رسیدن به هدفی که هنگام آفرینش آن در نظر گرفته شده بکار انداخته نه شود . بلکه انسان وظیفه دارد گذشته ازین که در مقابل افکار دیگران تسلیم بلا شرط نباشد ازین موهبت بزرگ معنوی خود طوری استفاده نماید که شایان مقام برجسته انسانیت بوده و امتیاز او را از سایر مخلوقات عملاً به اثبات برساند .

طوری که بر هر فرد لازم است تا از خود موجودیت معنوی داشته دارای افکار مستقل و نظریات آزاد باشد و بدون منطق و برهان تسلیم افکار دیگران نگردد . بريك توده و يك ملت نیز حتمی است تا افراد آن بکوشند زیر تاثیر افکار بیگانگان قرار نگیرند ازین راه در استقلال فکری خودها که اساس تمام انواع حریت است صدمه نرسانند . متأسفانه کسانی هم سراغ میشوند که حس تقلید در نهاد ایشان به اندازه قوی بوده که حیثیت يك طبیعت و فطرت ثانوی را اتخاذ نموده و ازین بردن آن به آسانی امکان ندارد .

البته طبقه که دیده و دانسته به اینکار دست میزنند و ازین راه به پستی و ذلت بزرگی تن میدهند امکان دارد به کومک علم و دانش و تبلیغ های پیهم زبانی و قلمی منورین و روشنفکران به خطای خود بالاخره هلتفت گردند و از این رویه نابکار خود دست بردارند . اما پناه به خدا از کسانی که بصورت لاشعوری گرفتار این بلیه بوده اند زیرا آنها که تعدادشان متاسفانه به حساب فیصدی خیلی زیاد است اصلاً نمی دانند چه میکنند و به چه گونه فعالیت تخریبی دست میزنند و طوری محکوم چهل مرگ گردیده اند که عیب در نظرشان حسن و زشتی زیبایی جلوه مینماید لهذا ازین بردن این حس از ضمائر ایشان مجاهدت فوق العاده را ایجاب میکند .

بنابران : بکوشید تا به چنگ این آفت بزرگ معنوی گرفتار نه گردید و نیز بادیگران درین باره تاجائی که توان دارید از رهنمائی و مساعدت دریغ و مضائقه نفرمائید .
والسلام

غوره ویناوی

دخدای (ج) دشمن هغه خوک دی چه دخلکو سره دشمنی او کینه وی
هوای خدای (ج) داسی خلک هیچکله نه خونوی چه هر وخت دبدل اخستلو
دیاره چمتوی وی .

عفو او بینه دهغه چاله خوابنه معلومیچی چه دبدل داخستلو پوره قدرت ولری

د بوندانه دیر مخالفتونه کیدی شی چه په یوساعت کښی له منځه لاړ
شی خویدی شرط چه خطا دیوتن له خواوی .

هر بډ چه انسان ئی له نورو سره کوی په واقع کښی ئی دخپل لځان سره
کوی لځکه چه نتیجه ئی بیرته همدته عاید ده .

حضرت محمد مصطفیٰ (ص) یابزر گترین رهنمای

بشریت

چهارده قرن قبل از امروز در سرزمین خشک و وحشتزای مکه موجود گرامی وارجمندی بدنیا آمد که چشم فیروزه گون فلک از آغاز خلقت تا آن زمان و تا ابد هم ذاتی بدین بزرگواری و عظمت راندیده و نخواهد دید این نور دیده خلقت و این گلبن گلستان حقیقت این قافله سالار انبیاء و این پیش آهنگ پیا مبران هما نا محمد بن عبدالله پیامبر بزرگ اسلام است .

این شخصیت عائی و بزرگوار لبخند زندگی را یکجهان مصائب و مشکلات استقبال کرد ، آغاز حیاتش با درد و اندوه های پیاپی شروع شد لطمه های بیرحمانه یکی بعد دیگر بروح مقدسش وارد می شد ، آغوش لطف و مروت پدر را ندیده و نادیده هم در دامن عشق و محبت مادر نیاسود ، چون شش بهار زندگی را سپری کرد آمنه او را با خود بزیارت قبر پدرش به مدینه برد لحظه که در گورستان شوهر رسید از عشق و محبت مریض شد و جان بجان آفرین سپرد و آن دریتیم «محمدص» را تنها گذاشت و همینکه فروغ مادر را از برابر دیدگانش دور دید خود را بدامن جدش عبدالمطلب در انداخت و رشته عشقش را بدو محکم بر بست محمد «ص» هر جا که عبدالمطلب میرفت بدنبالش می دوید و هنگام استراحت پهلوش بخواب میرفت و زمانی هم تنهایش نمی گذاشت تا مبادا مرگ او را هم از نزدش بر باید اما از آنجا که نمی توان داعی اجل را به نیرو قوت از در بر اندنا گزیر تسلیم تقدیر شد عبدالمطلب هم مریض گشت و جهان فانی را وداع گفت پیامبر یتیم در آغوش عمویش ابوطالب پناهنده شد و فرمانهای تقدیر را با جبین باز استقبال کرد .

حضرت محمدصلی الله علیه وسلم نخستین دوران صباوت و طفلی را در میان قبا ئل صحرائشین بین وادیهای عمیق و بر فراز کوهساران با ایهت و جلال در دامن دشتهای پهناور سپری نمود ، زندگی در آغوش صحرا در روح نیرومند و مقتدر او تا ثیر بسزائی داشت ، فروغ نبوت در چهره زیبایش میدرخشید و نور رسالت از دیدگان سیاه و نافندش برق میزد کم می گفت اما بسار متین ، گفتارش همه را در حیرت

می انداخت بگفته های دیگران عمیقانه گوش میداد تنهایی را می پسندید بسی از روزها و شبها در غار حرا تنها بسر میبرد و در اندیشه های عمیق فرو می رفت هنگام شب وقتی که همه جا را سکوت مطلق فرا می گرفت از غار بر می آمد و بر فراز آن کوه اسرار آمیز جلال و عظمت خداوندی را در پیرامون ماه خندان و اختران زیبا و آسمان لاجوردین تماشا می کرد آری او به یقین میدانست که می توان از راه تعمق در طبیعت بخدا رسید بلی راست است که میگویند :

برگ درختان سبز در نظر هوشیار هر ورقش دفترست معرفت کردگار
چه بساز نوابغ و دانشمندان را سراغ داریم که از راه تفکر در کائنات و جستجوی حقیقت در پیرامون وجود بحق رسیده اند، حق است که خداوند جل مجده می فرماید
«ان فی خلق السموات والارض واختلاف الليل والنهار ... الایة» اما هیئات هیئات که دیده ها نابینا و خردها خفته است .

حضرت محمد صلی الله علیه وسلم درین اندیشه ها شب ها را روز می کرد، او می بود به دبیرستان و در سر آشنائی نداشت کتاب او صفحه کائنات و آموزگار او مظاهر خلقت و پدیده های طبیعت بود، گفته عارف بزرگ شیرازی به این موضوع اشاره می کند :

نگار من که به مکتب نرفت و خط نه نوشت
بغمزه مسئله آموز صد مد رس شد

در چهلمین سال زندگی پیام الهی را از زبان جبرئیل شنید و به پیا مبری مبعوث گردیده از آن روز به بعد در پی تعمیر کشتی شد که ملیاردها افراد بشر در طی قرون متمادی بر آن سوار شده و امواج خروشان زمانه را بالا طمینان کامل طی و بساحل نجات می رسند .

پیامبر عالیقدر اسلام قانونی را با خود از مغان آورد که بتواند سعادت و فیروزی همه جهانیان را در هر گوشه این خاک کهن و در هر عصر و زمانه تا عرصه محشر تأمین بخشد همان بود که در مدت نیم قرن پیر و ان نیرو مندش تا نیم جهان از رود گنگ تا اوقیانوس اطلس و از کنار مدیترانه تا آخرین نقاط الجزائر در مراکش وسعت پذیرفت، تشکیل این جامعه بزرگ در روزگار ظهور اسلام شگفت انگیز

وحیرت آور است چه وضع ناگوار جهان آنروز تحول و نهضتی را بدین سرعت وزودی نمی پذیرفت مؤرخین حقیقی اروپا نهضت بزرگ اسلامی را در آن عصر بدیده احترام و تقدیر می نگرند .

ژول لایوم فرانسوی آن دانشمند بزرگ هنگامیکه بموضوع حقانیت اسلام تماس میگیرد ضمن اعتراف به حقیقت اسلام اظهار میدارد بمنظور درک بحق و باطل بودن رهبران مذهبی نخست بایست او ضاع شخص داعی را مورد غور و بررسی قرار داده و آنگاه بغرض فهم حیثیت و مقام آئین او تأثیر آن را در مردم توأم با روح عمومی عصر مطالعه کرد. روی تطبیق آیند و اصل بزرگ به بزرگی و حقیقت قانونگذار بزرگ عرب که جامعه اش را بنام توده اسلامی یاد می کنند بوضاحت پی میتوان برد چه مقارن بعثت محمدی صلی الله علیه وسلم پیامبر مسلمین که در قرن ششم میلادی اتفاق افتاده بود سراسر جهان بالبر های تیره و وحشت و بربریت فتنه و آشوب پوشیده شده زدو خورد و یزگوتهای و فرانگها در فرانسه حالت رقت باری را در آن مملکت بمیان آورده بود، جنگهای خونین ساکسونهای وحشی که در آن روزگار قسمت بزرگی از جزائر برطانیه را متصرف شده بود فتنه و آشوب بزرگی را در انگلستان تولید کرده بود این دولت مقتدر که امروز از معظم ترین دول بشمار میرود در آنروز گار میدان تاخت و تاز قبائل وحشی و بربر قرار یافته بود .

مملکت ایتالیا مجدد و عظمت قدیم خود را که روزی مرکز بزرگ تبلیغات مسیحیت بود از دست داده تحت اسارت اقوام وحشی بحالت فلاکتبار می زیست . یونان باستان از مجدد و عظمت خود در افتاده در امواج خروشان آشوب و فتنه زیروبلا میشد ، امپراطوری پهنای آن میان اسکندریه و ناریها تقسیم شد تر کهها بعد از رنگین ساختن رخساره خاک از خون مردم یونان آن مملکت پهنای را به حوزه قسطنطنین محدود ساختند .

آسیا از اروپا سرگشته تر بود . چین و هند که امروز از دول معظم بشمار می روند با فسادهای بزرگ اخلاقی و اجتماعی و جنگهای خانمانسوز و تباه کن داخلی و خارجی

دست و گریبان بودند، صفحات شمال این بر اعظم که شامل حوزه روسیه آسیایست در محاق نیستی و گمنامی بسر می برد .

ملت ایران گذشته از تشنجات داخلی به جنگهای خونین خارجی مشغول بود ، افریقائیان بازیچه گنگ های کم ارزش دول بشمار می رفتند ، دریاهای خون از حلقوم مصریان همچو سیلاب روان بود ، آری در آنروز افق انسانیت را ابرهای تیره و تار اوهام و خرافات فرا گرفته و قصر باشکوه اخلاق از خشتهای زیرینش در برابر این طوفانهای حوادث ناگوار سرنگون و خراب گشته بود، کشتی تقوی و فضیلت در اوقیانوس کفر و الحاد غوطه میخورد ، تقلیدهای نامعقول کور کورانه بشدت پیش میرفت ، معقولیت ارزشی نداشت ، عقل و خرد متاع کاسد و بی خریدار بود ، بجای خدا پرستی خدا فروشی و بعوض فروغ توحید ظلمت شرک تاهمه جا پهن گشته بود، ضعفاء آلۀ دست افریاده نظام طبقاتی بوضع خیلی فجیعانه روی کار و استعمار بنی نوع شیوع یافته بود ، ارزش و قیمت انسانی مخصوص طبقات مشخصی بود ، ارشادات آسمانی بامشتی از خیالات و اوهام آمیخته ، آئین عیسی (ع) با همه عظمت خویش جز یک خاطره خشک اولی چیز دیگری بیاد گار نگذاشته بود ، کیش موسی (ع) گذشته از تحریف، مال التجاره و منبع عائداتی رهبران قرار یافته بود تا جائیکه می گویند احکام توراۀ در برابر یک بیضه مرغ و گزی از کرباس تحریف می شد جمعی از مسیحیان عیسی را خدا و گروهی او را پسر خدا می پنداشتند ، صلیب چوبین را با عقیده گرم و آتشین سجده می کردند ، کشیشان کلیسا از همه اولتر بحرام خوری و بی عفتی دست زده بدین و مذهب اعتنائی نداشتند ، سرزمین عرب زاد گاه حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم ازین فتنه و فساد بر کنار نبود ، بیت الحرام بابتان سنگی موج میزد ، کشتار دختران نسبت عار دها و قتل فرزندان از فقر و تکندستی و عجز نفقه عمومیت داشته ، عربهای سنگدل اطفال زیبا و معصوم خویش را در نخستین لبخند ندگی در اعماق ریگستانهای سوزان با کمال بی رحمی دفن می کردند، دزدی و رهنمایی بشدت جریان داشت ، ملیتها و عصیتهای خلاف انسانیت رائج بود بمحض شنیدن (یا فلان) هزاران نفر جمع گشته بدون استفسار قضیه و حقیقت بقبضه شمشیر دست برده جنگهای خونین و عالم تباهی را در میدادند، حرب بعاث که تا یکصد و بیست

سال ادامه داشت به محض قتل ماده اشتری بود، زنان از تمام حقوق انسانی محروم بودند، يك مرد حسب الخواش خویش تاهرا اندازه که میخواست زنان را بنکاح می گرفت، مقررات طلاق و عده بصورت فاحش و نادرست صورت می گرفت حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم اوضاع عمومی را با دقت تمام مطالعه نموده و با کمال عشق و محبت در پی تکمیل فرمان احدیت و رسانیدن ارمان آسمانی شد و دین خود را در پیرامون روحانیت و هادیت انتشار داد، در راه تعقیب هدف و ابلاغ فرامین الهی پیش آمدهای طاقت فرسای هر دمان منکدل محنت عرب را بر خود هموار ساخت بایک اراده متین عربهای پراکنده را که بخون یکدیگر تشنه بودند بدو ر يك محور واحد و يك هدف مقدس گرد آورده و وحدت عرب را که در آن زمان و ناامروز هم از شگفتیهای بزرگ تاریخ بشمار می رود در عرصه کم و زمانه کوتاهی تکمیل بخشید، نظام طبقاتی لغو و مساوات حقیقی را اعلام داشت، مدار بزرگی و برتری تقوی و فضیلت را معرفی نمود کتاب مقدس آسمانی قرآن کریم را بیادگار گذاشت که می توان در بر تو تکمیل فرمائشات آن بسعادت هر دو جهان نائل شد.

در برابر اجرای اعمال پسندیده بهشت زیبا و جاودان را مژده و در مقابل عصیان و سرکشی آتش سوزان دوزخ را وعده داد.

کلیه فضائل انسانی و ملکی در وجود مقدس پیامبر بزرگ اسلام سراغ می شد، وی صلی الله علیه وسلم در میدان سیاست يك سیاستمدار مدبر و در صف قتال يك مبارز نیرومند و در منبر خطابه يك سخنران معجز بیان و در وقت عبادت و خداپرستی يك پارسای خیلی ریاضت کش و در صدق و امانت یگانه امین و راستگوی جهان بود، گفتار قیمتمدار او بایبشرف علم و دانش بیش از پیش کسب اهمیت کرده و مورد قبول و استقبال دوست و دشمن قرار گرفته است.

در پایان گفتار خویش اظهار میدارم! حضرت محمد صلی الله علیه وسلم نوری بود که جهان ظلمانی را منور ساخت و مفهوم حقیقی انسانیت را بطور وضوح بیان نموده و جهانیان را از پرتگاه جهل و بدبختی که منجر به بربادی می شد نجات داد. ده.

الهم صل وسلم علی محمد و علی آله و اصحابه اجمعین

اصدق الکلام

از بلا و بدبختی و قضای بد و سرزنش دشمنان بخدا پنا ببرید .

نیمشب درهای آسمان کشوده میشود و یکی ندا می کند آیا کسی هست دعا کنند
تادعای او مستجاب شود . آیا کسی هست که چیزی بخواهد تابا و داده شود . آیا
غمزه ای هست که غمش تخفیف یابد درین هنگام هر مسلمانی چیزی بخواهد
خداوند خواهش او را میپندرد .

در چهار موقع درهای آسمان کشوده میشود و دعاها مستجاب میگردد . هنگام
تلاقی صف مبارزان در راه خدا و هنگام نزول باران و هنگام نماز و هنگام دیدار کعبه .
هر قدر میتوانید از غم دنیا فارغ باشید زیرا هر که غم جهان بیشتر خورد
خداوند فقر را جلو چشمش قرار دهد و هر که غم آخرت بیشتر خورد خداوند کارش را
بنظام آرد و ثروت او را در دلش قرار دهد .

در نعمت های خدا بیندیشید اما در باره ذات خدا میندیشید .

در باره خلق بیندیشید و در باره خالق میندیشید که بکنه ذات او نتوانید رسید .
شش چیز را برای من تعهد کنید تا بهشت را برای شما تعهد کنم . وقتی که یکی شما
سخن گوید دروغ نگویید و هنگامی که وعده دهد تخلف نکند و وقتی امانت
باو سپارند خیانت نکند . دیده خود را ببندید و دست خود را آنکه دارید و عورت
خود را محفوظ دارید .

در میان خودتان از گناهانی که موجب مجازات است در گذرید زیرا وقتی گناهی
با اطلاع من رسید مجازات آن واجب است .

دو چیز را خداوند علاوه به آخرت در دنیا نیز کیفر می دهد . تعدی و ناسپاسی
پدر و مادر .

از شراب بگریزید که کلید همه بدی ها است از تکبر پرهیزید زیرا بنده
همینکه به تکبر خو گرفت خداوند میگوید این بنده را در شمار گردن کشان بشمارید
از هر چه هست میکند و همچنین از غضب پرهیزید . از نفرین مظلوم بترسید که میان آن
و خدا حاجبی نیست . ظالم و مستبد با خبر باشند که خدا قوی و داد مظلوم را گرفتاری است .

در طلب دنیا معتدل باشید زیرا هر چه قسمت شماست میرسد .
 دعوت را بپذیرید - هدیه را رد نکنید - مسلمان را نزنید و خدا راستش را
 کنید تا شما را بیامرزد بهترین کار در نزد خدا نماز بوقت، نیکی با پدر و مادر و جنگ
 در راه خدا است .

وقتی با کسی دوست شدی با او مجادله و رقابت مکن و بر او برتری مجو و از هیچکس
 درباره او چیزی مپرس چه ممکن است بیکی از دشمنان او بر خوری و درباره وی
 سخن بنحط گوید و میان شما تفرقه اندازد وقتی بخواهید مقام بنده را در نظر خدا
 بدانید بشکرید که پشت سراو چه میگویند و وقتی خداوند برای بنده ای نیکی
 خواهد وی را در کار دین دانا و بدنیایی اعتما سازد و عیوب وی را بدو بنمایاند و وقتی
 خداوند برای بنده ای نیکی خواهد حاجت های مردم را در دست او قرار میدهد .

خود پسندی آفت جمال دروغ گفتن آفت سخن و فراموشی آفت دانش است

- حضرت محمد «ص»

عاقبت از همه مردم کسی است که با مردم بیشتر مدارا کند ،

- حضرت محمد «ص»

خردمند تکیه بر کار خود کند و نادار اعتماد بر آرزوی خویش نماید .

- حضرت علی «رض»

کسیکه بدون تأمل حرف میزند مانند صیاد است که بدون هدف تیر

مواشتکیو

می اندازد .

مرد از فداکاری دردی کشد ولی بی صداست وزن از فداکاری لذت میبرد

از آنتیاروین

ولی غوغا میکند .

با بزرگ و کوچک مزاح نبایده کرد که بزرگ کیته و رگردد و کوچک دلیر

ارسطو

شود .

له تيارو ځايو څخه دالهي نور ظهور

حضرت موسی (ع) د عمران ځوی په یو داسې محیط کښې پیداشو چه له خوف او وېرې څخه ډک و ، فرعون پخپلې کسم فکري او ناپو هی سره دبنده کړی له حد اودایرې څخه ووت او دخدای دعوه ئې و کړه ، پخلکو با ندی ئې خپل حاکمیت او نفوذ فرض کړ ، بنی اسرائیل ئې په مختلفو غذا یو نوسره گرفتار کړل ، واپه هلکان اوماشومان به ئې وژل ، او ښځې به ئې ساتلې . دحضرت موسی (ع) مور دفرعون له خوف او ویرې څخه خپل ځوی (موسی ع م) پصندوق کښې پټ کړ اوصندوق ئې په اوبو کښې وغور ځاوه ترڅو چه صندوق دالله تعالی په حکمت او ارادې سره په هغې ویا له کښې چه له ډبرواوبو څخه دفرعون کور ته جدا شوی وه روان شو اوصندوق دفرعون دښځې په لاس کښې پریوت اوموسی (ع)م هلته چه دښمن کور واو دښمن دهغه دوژلو امر کړی وښه وروزل شو اوالله تعالی هغه ته له سوزیدو ، غرقیدو څخه نجات ورکړ ، ددی لپاره چه الهی امانت چه په لوجو کښې وورته وسپارل شی او بیا خلکو ته ئې ورسوی .

حضرت عیسی (ع م) دمریم ځوی په یو شکنځای کښې چه هلته دخرما ونه وه ددی ونی لاندی پیداشواو ونه دالهی قدرت په مقتضی اوابجاب سره شمه اومیوه دار شوه چه بی بی مریم به له دی ونی څخه تازه خرما خوړله ، کله چه بی بی مریم یو داسی خارق العاده امر ته ولیدلی نو دخلکو له تهمت څخه ئې ویره کوله مگر الله تعالی دهغې دتهمت چاره وکړه او حضرت عیسی (ع) ئې په وړو کوالی کښې په خبرو قادر کړ تر دی چه خلکو ته یې دخپل عبودیت اورسالت اعلان وکړ او هغو ته ئې دالهی کتاب (انجیل) تعلیمات و ښو دل .

حضرت محمد (ص) له پلار (عبدالله) څخه یتیم پیداشو ، اود مال خاوند نه و . دخلکو ربه ئې پووله ، دبی بی خدیجی په مال کښې ئې تجارت کوه او په تجارت کښې امپن و ، اود امانت په سبب دبی بی خدیجی خوش شو اودهغه سره ئې خپل ژوند

اختیار کپی، حضرت محمد (ص) به عمر دخلو بیست کلنیه کتبی د الهی رسالت به تبلیغ اورسولو مکلف اومامور شو، او هغه دغه الهی امر بر خای راوړ، او خلک ته د اسلام مقدس اوسپنڅلی دین ته وبلل.

ثناء او پاکی ده هغه ذات لره چه دانسان د هدایت اولار شوونی لپاره ئی نیماں اورسولان لیږلی، اود هغو خبری ئی دومره مؤثری کپی خولی چه به هغو سره ډیر سخت او کملک ژر ونه نرم او پاسته شول، او حق دین ئی ومانه. الله تعالی په خپل علم او پوهی سره دخلکو څخه د دین د تبلیغ اورسولو لپاره رسولان غوره کوی اود هغو دعوت په معجزو سره تأییدوی، ددی لپاره چه د شرک او باطل اثار اونښی ور کی کپری او په عوض کتبی ئی تو حید او حق منځ ته را ولی، نو همدا وچه نیما نو او رسولانو د شرک او کفر، باطل اوفساد سره جگری وکړی، اود ختمکی مخ ئی د خیر ارفضیت لپاره برابر او تیار کړ او انسان ئی دکمالیاتو لوری ته و باله، او ذهنونه ئی دوروستی او عام رسالت د قبلولو لپاره متوجه کړل. کله چه له سترگو څخه دناپوهی پردی دنیانو اورسولانو په وعظ او ارشاد، تبلیغ او نصیحت سره لری شوی نو وحن علمی، او الهام د حکمت جنبه پیدا کړه اود دعوت او تبلیغ د منطق او برهان په اساس سره بنا شو، او حضرت محمد (ص) چه یتیم او یتیم دهغه روزنکی الله تعالی ودانسانیت لپاره یو کامل مثال وگرځید، خلک ئی د اسلام مقدس دین ته په حکمت، نیکی موعظی، اونښی مجادلې سره وبلل، قرآن کریم دهغه محبت او برهانو، دینو واهېو او د لوړو استعدادانو، د قوی عزیمت او ټینګی ارادی خاوندو، د دینمن سره و جنگید مگر دهغه په عزیمت او ارادی کتبی کوم نقصان او خلل ونه لید شو بلکه په صداقت او اخلاص سره ئی جنگ کاوه، د سختیو په وخت کتبی له صبر څخه کار اخسته، په منطق سره ئی مجادله کوله، د بدو مدافعه ئی په ښو سره وه، همدا وچه دین ئی په سختو ژړو نو کتبی لخی و نیو، او د اسلام سخت دښمنان د اسلام خورانبی دوستانو وگرځیدل چه نوی بیاله اسلام څخه په سرو مال مدافعه کوله.

حضرت محمد ص د حرا په غار، دارالارقم، جبل ثور، د ابوبوب په لخی، او په جامع مسجد کتبی الله تعالی دروح یو صحیح مظهر، د دین د اسرارو یو صریح اعلان، د جهاد یولوړ مثال، اود قبلو خلکو لپاره یو خورا ښه پیشوا او امام و.

د حضرت محمد (ص) ژوند د دیني او دینياني امور و لپاره یو الهی قانون دی ، او د علم، سیاست، او اخلاق لپاره ښه عنوان گڼل کېږي . د حضرت محمد ص ژوند د زهد او تقوی ، سعی او کوشش په اساس سره ، په عادی او ساده فرش باندې چله پوښتکی او به دا خل کېږي فی لیف (د خرما او نورو وړو پوښتکی) او خوب کېږي ، د خپل اهل سره یو ډیر شی اوړنځی په لوی تیری کېږي . تریوی او ږدی مودی پوری به په کور کېږي ، اورنه بلیده او خپله ولېزه او تنده به یې په خرما او اوبو سره تیروله او زینزې جامې به یې اغوستلې . اوله تواضع څخه به یې کار اخست ، کله چې به د اصحابو ډلې ته راغی او هغوی به ورته ودرېدل نو هغو ته به یې وویل : د عجمانو په شان مانه مه پاسبېږي ، هغو به دېو او بل احترام او تعظیم کوه ، زه بنده یم، د بنده په شان خوراک کوم او دهغه په شان کښېنم :

یوه وړح حضرت محمد (ص) د خپلو اصحابو سره په سفرو ووت ، او د یو پسه د حلالو قصد یې وکړ نو یوه دهغه ، حلالول په غاړه واخست ، بل دهغه پوښتول ، او بل دهغه پخول ، کله چې دغه و طائف و ویشل شول نور رسول اکرم (ص) وویل زه به څس ټول کړم ، اصحابو وویل مونږ د ټولو کار و لپاره کفایت کوو ، هغو وویل زه یو هم پرم چې تا سی کفایت کوی ، مگر زما دانه خوښېږي چې له تاسې څخه کوم فرق او امتیاز ولرم .

لنډه دا چې د حضرت محمد (ص) شخصیت خورا ډیر لوړ او قوي و تردی چې ډیر غټ غټ شخصیتونه دهغه تابع شول ، بل دهغه د شخصیت او مقام د پیژندلو ښه دلیل دادی چې نوم یې د الله تعالی د نامه سره په هر آذان او لمانځه کېږي یو لځای یادېږي ، او څوک دی دا گمان نکوي چې په دې سره د الله تعالی شریک پیدا کېږي لځکه د الله تعالی او دهغه نوم داسې مثال لري لښکه قاعده او مثال ، یا نظریه او عمل ، نو الله تعالی وحی کوي او رسول وحی خپل کوي ته رسوي ، او الهی امر پر لځای راوړي .

د حضرت محمد (ص) میلاد انسانیت یې د آزادي زیری راوړ ، انسانیت یې دا وهامو او خیالونه تاثیر څخه وساته ، او ظلم او تعدی یې له منځه وړک کړ . نو ښایېږي چې دهغه د میلاد ورځ د خوشالي ورځ و گڼو او دهغه په قول او عمل باندې رفتار وکړو .

بمناسبت روز میلاد حضرت سرور کائنات

صلی الله علیه و آله و سلم

بعد حمد حضرت ایزد و د مصطفی

هم قرار آیت قرآن بود واجب بها

خاصه روزی که باشد روز مولود شریف

صبح آن نو رو ضیا و شام آن ظلمت ز دا

از زمین تا نه فلک از جنس آدم تا ملک

کرده خلق از نور احمد خلق ارض و سما

ذات سر تا پا ادب پیغمبر امسی لقب

معجزش این بس که آورده است قرآن خدا

آنچنان قرآن که جن و انس عاجز آمدند

زین که چون کوتاه ترین سوره اش سازند ادا

رحمت دنیا و دین محبوب رب العالمین

خاتم پیغمبران سر دار جمله انبیاء

از ضلالت کفر و شرک و ظلم در بین عرب

بود ششصد سال در ایام فقرت فتنه ز ا

مختران رازنده اندر گور کردند ز جهل

خون اخوان ریختندی غیر حق بی اعتنا

خود تراشیدی بت و آنکه بخواندندش اله

پیش او کردند سجده کاین بود حاجت روا

اند رین احوال ذات مصطفی مبعوث شد

بهرد رد شان فرو د آورد آیات شفا

پوده از وحی آنچه فرموده نه از فکر خودش

گفته در شانش خدا ما بنطق عن الهوی

در کمند و حدت اقوام مشتت جمع گرد
 بسته چشم از دشمنی گشتند باهم جان فدا
 در سنین کم که بوده مدت آن بست و سه
 گمر هان گشتند اکثر با هدایت آشنا
 با تمدن شد بدل آن و حشت دیرین شان
 جای شام ظلمت آمد صبح رخشان رو نما
 از عرب بر خاسته تا اندلس کسر دهند فتح
 یافت شرق و غرب از دین هدای نور و ضیا
 از خدا و آخرت کی یافتی کس آگهی
 گر نبودی اینچنین ذات مکرم رهنما
 شکر ایزد ما چنین پیغمبری را امانتیم
 که بنده اش خاتمت راست فخر و اتکا
 خرم آن مؤمن که دیدار مبارک دیده است
 خاک راهش را بچشم خود نموده تو تیا
 امت عاصی چه غم دارد ز جرم و معصیت
 چون حضو راوست مارا شافع روز جزا
 من کیم؟ بیتاب تا انشا نماید خامه ام
 وصف آن ذاتی که در قرآن نستودش کبریا

خوارترین مردم آنکس باشد که مردم را خوار شمرد .
 اگر اقبال در خانه ات را بکوفت و تو غافلانه در پیوش نمکشودی نگران
 مباش ، فرشته اقبال دل مهربان دارد و باز در خانه ات را خواهد کوفت .
 کار انسان را از سه بلای عظیم دور میکند ، افسردگی ، فتن و احتیاج
 صاحبان اخلاق روح جامعه خویش اند .
 عالم بی وجدان صاحب روح پاکمی نخواهد بود .
 مردان مبتکر موجد مردان عمل اند ایکن جانشین آنها نمیتوانند بود .

محمد کریم «مجاہد»

از بعثت تاجرت بامطالع کمال محمدی (ص)

حضرت محمد «ص»، آن ذاتیکہ خلاصہ آفرینش موجودات است میلاد او برای جهانیان سپیدہ دم صدق و حقیقت، و مبعثش مطلع آفتاب تابان ہدایت و سعادت است، در دورہ ہای حیات محمدی «ص» از بعثت تاجرت رامیتو ان نخستین روزگار اسلام خواند کہ در آن پیشوای بزرگ بشریت با تحمل ہمہ گونه شائد و آلام بہ نشر و ابلاغ تعلیمات قرآن قیام کردہ و اساسات دین مقدس الہی را طبق پیام خداوندی پی ریزی نمود۔ ما این دورہ را مطلع کمال محمدی نامیدہ و اینک با سطری چند بہ بیان آن می پردازیم۔

وقتی حضرت محمد «ص» بسن رشد رسید بامانت شعاری، حق پرستی، شہیر گردیدہ ملقب بہ محمد الامین شد۔ در سالہای قبل از بعثت آنقدر ہا میل بسراغ حقیقت مطلق پیدا کرد کہ مصادف بابیکماہ رمضان از ہمہ سال او در کوۃ حراء بقاعلہ دوفرسخ دور تر از مسکہ باین مطلب سہری میشد۔ در آنجا در گوشہ غاری پناہ بردہ، در خلوت آن دور از ہیاہوی مردم و فارغ از شور زندگی در تلاش مبدع و مبدأ کل میبود۔ غرق تفکر گردیدہ، در روح خود فرو میرفت؛ در ہمہ اشیاء ہنگام دقت و عبرت دیدہ؛ دم بدم بار از فطرت و رموز نہفتہ در کاینات آشنا می میافت و حظ می گرفت۔

در صفحہ آسمان صاف، در اشارہ ہای نجوم درخشان، در جمال تابندہ ماہ، در اشعہ زرین خورشید در پهنای آرام بیابان عرب کہ منظر بینظیری را دارا بودہ یک مفهوم مقدس و حقیقت کاملاً عالی را جستجو میکرد در لحظہ در پیچہی از عالم معنی براو کشودہ می شد، و روح برین اورا سرور و نشاط احاطہ مینمود۔

وقتی آنجناب تازہ بہ «ع» سالگی رسیدہ بود باز در همان ایام معہود بغرض ریاضت و عبادت مشتاقانہ بفار حراء رفتہ، در بر تو روح و ضمیر بی آرایش خویش سراغ مقصد میگرد، یکروز فرشتہی را بمقابل چشم ایستادہ دیدہ کہ اورا میگفت «اقرء» بخوان۔ حضرت محمد کہ تا آن زمان بنزد هیچ استادی کتاب باز ننمودہ

و بسکدام مسکنتی منسوب نبود باناثر فرمود : من خواننده نیم - باز فرشته این سخن را تکرار کرد ، و همین جواب شنید - بار سوم نیز این معامله مکرر گردید محمد «ص» درینوقت آنقدر بخود احساس فشار کرد که رعب و اضطرابی برایش دست داد - فرشته گفت : «واقرء باسم ربك الذی خالق الایه» ، بخوان بتمام پروردگارت آنکه بیافرید مخلوقات را ، انسان را از خون غلیظ بوجود آورد ، بخوان و پروردگار تو از همه برتر و بزرگتر است ، خدائی که بوسیله قلم تعلیم داد و بانسان چیزهایی را که نمیدانست پیاموخت .

همینکه این آیات خوانده شد فرشته ناپدید گردید - محمد «ص» با اضطراب تمام شتابان بخانه آمده ، درحالیکه روحش از وحی سرشار بود ملیرزید و میگفت مرا پیوشانید ، خدیجه کبری «رض» گلیمی بر او انداخت بعد آنچه رادیده و شنیده بود نقل کرد هنوز آنحضرت هراسان بود که مبادا از جنیان باو اثری رسیده باشد خدیجه گفت خوش و مطمئن باش قسم بذاتیکه جان من در قبضه قدرت او است امید و ارم تو پیغمبر این امت باشی ، خدا هرگز ترا خوار نخواهد کرد ، تو با خویشان نیکی میکنی پیوسته گان را یاری می نمایی ، راست میگوئی و هرگونه رنج را متحمل میشوی - سپس خدیجه بنزد ورقه بن نوفل که خردمند معروفی بوده و بتورات علم داشت شتافته از واقعه همسر خود بیان نمود - ورقه بدقت شنید و گفت سوگند بخدای برحق - آنکه بر شوهرت نازل شده ناموس اکبر یعنی رجبر بل امین است و او پیغمبر این امت خواهد شد - باو بگو مطمئن باش -

خدیجه بشت و بانظر اخلاص بمحمد «ص» میدید بعد از امحی آنجناب باو خبر داد که اکنون این آیت بر او فرود آمد و یا ایها المدثر قم فاند و ربك فكبر و ثیابك فطهر ، یعنی ای جامه بر سر کشیده ؛ برخیز پس مردمان را بیم ده و پروردگارت را بیزرگی یاد نما و البسه خویش را پاکیزه دار .

خدیجه باایمان کاملی که باو داشت او را اطمینان داد و آنچه را که ورقه بن نوفل درباره اش گفته بود یاد آورد پس از آن روزی محمد «ص» باورقه ملاقی شده داستان خود را بر او فروخواند ورقه گفت قسم بخدا تو پیغمبر راستی و بر تو جبریل نازل میشود ، ترا قوم تکذیب میکنند ، ازیت میدهند ، و از شهر بدر میکنند ،

و باتو بجنگ برمیخیزند، اگر من آنوقت زنده باشم خدا را باتو یاری خواهم کرد این بگفت و برجبین مبارکش بوسه داد.

محمد «ص» آرام یافت و شروع بایفای وظیفه نموده، بایرتو حقیقت مردم را براه مستقیم دعوت کرد و بآنها فرمود تادلای خود را از قید او هام آزاد ساخته با خدایی که آفریدگار آنها و همه کائنات است اتصال جویند و او را از سر اخلاص پیروستند و از عبادت بتان جمادی دست بگیرند و ندازد که باید آنها بمخلوقات خدا در زمین و آسمان بتفکر بنگرند - از رموز هستی و قوف یافته، روح خود را اوج دهند - و نگاه بصیرت بجهان دیگری بدوزند.

آن بود که ارواح سعیده بحق میلان پیدا نموده، یک یک بدائرة اسلام داخل شدند و سعادت و اقبال سرمدی را در اقبال این دین حنیف جستجو کردند - از طبقه اطفال علی بن ابی طالب و از گروه بردگان و غلامان پلای حبشی و از زمره بزرگان ابوبکر بن ابی قحافه نخستین کسانی بودند که باشیفتگی زیادی شامل حلقه اسلام شدند.

بعداً حضرت ابوبکر «رض» با کسانی که مورد اعتمادشان بود راز دین را در میان نهاده، آنها را دعوت کرد عثمان بن عفان، عبدالرحمن بن عوف، طلحه سعد بن ابی وقاص، و زبیر بن عوام اجابت آوردند - سپس بالتدریج اسلام در مکه شیوع یافت.

مسلمانان اولی به نسبت ضعف و قلت اسلام خود را نهان داشته، اکثر برای گذاشتن نماز بوادی های اطراف مکه میرفتند - بدین طرز سه سال سپری شد، هر قدر انداء که از قریش میدیدند بر قوت ایمان ایشان میافزود کفار در آغاز کار باین دین اعتنائی نکردند، تصور بردند که گفتگوی حضرت محمد «ص» نیز مانند داستان را هبان و کاهنان بزودی فراموش خواهد شد - بیخبر از اینکه نیروی ایمان مغلوب شدنی نیست و خداوند غالبیت جاودانی را بتمام اسلام رقم زده است.

محمد «ص» مردم را بخدا میخواند و باستقلال فکروند که روح دعوت می نمود و تعلیمات عالی قرآن را بابلاغت اعجاز آمیز خویش توضیح میکرد - کار کفار تمسخر و تحقیر بود - ولی وقتی محمد «ص» شروع بعیب جوئی اوشان نموده،

بر خرافات ایشان نفرین گفت کفار باندیشه فرورفته ؛ در صدد تدبیر برآمدند ، بار بار بنزد عم آنحضرت «ص» ابوطالب شکوه کردند و خواستار منع ویاتسلیم اوشدند - ابوطالب هر چند راه گیری کرد سودی نه بخشید - بلکه آنحضرت «ص» فرمود سوگند بخدا اگر آفتاب را در دست راست و ماه را در دست چپ من بگذارند از دعوت خویش دستبردار نیم - از پای نخواهم نشست تا خدا دین مرا رواج دهد - و یاجان بر سر آن گذارم - ابوطالب از استماع این کلمات متین که از یک باطن مقدس و نیرومند حکایه میسر کرد بر خود لرزیده در مقابل عزم متین و اراده آهنین او بحیرت ماند و گفت : هر چه بخواهی بکن قسم بخدا نمیگذارم بتوضیر و گزند ی برسد - کفار در جفا و اذیت خود افزودند ، یکی از آنها بلال غلام حبشی خود را بجرم ایمان بر روی ریگ در آفتاب سوزان انداخته و سنگ برسینه او مانده بود و شکنجه میکرد بلال بادل گرم بد کر نام خداوند تر زبان بود .

تا آنکه ابوبکر آن مظلوم را خرید و آزاد ساخت ، زن ابو لهب بجلو خانه آنحضرت «ص» کثافات را میریخت هم «ص» بدو ساختن آن اکتفاء می نمود - برخانه آنحضرت سنگ می انداختند ، بنزدیک کعبه قصد قتل آنجناب را نمودند شعراء را به جو اسلام و مسلمین برانگیختند ، مسلمانان از مخالفان دائماً زشت و ناروا میشنیدند - دلی بردین خود استوار بوده از فداکاری و تحمل رنج در راه عقیده و ایمان خوشنود بودند .

روزی ابو جهل بر محمد «ص» گذشته و اذیت رسانید و دین او را تحقیر کرد ، آنحضرت هیچ نکفت حمزه برادر رضاعی و عم پیغمبر «ص» هنوز زبردین قریش بود مردی تنومند و دارای قیافه مهیب بنظر میآمد آنروز بشکار رفته بود چون بخانه بازگشت از شنیدن این خبر بجانب ابو جهل رفت و کمان خود را برداشته و چنان بر او زد که سرش بشکافت - پس از آن حمزه مشرف باسلام شده ، با محمد «ص» عهد کرد که در راه خدا از هیچ نوع باری و فداکاری دریغ ننماید - قریش در کار خود فرو مانده شدند زیرا بهیچ طور نتوانستند رخنه در ایمان مسلمانان پاکدل وارد کنند - پس بمقابل آنحضرت «ص» بدادن اموال فراوان و امتیاز عالی و فرمانروائی عرب آماده شدند مشروط بر اینکه مسلک خود را ترك بگویند -

ولی پیغمبر برحق بگفتار آنها اهمیتی نداده، در برابر زخارف موعود آنان انتظار ارائه نکرد و همچنان بدعوت دین مبین ادامه داد - اکنون قریش مجبور گردیدند همه قوای خود را باضرار و برانداختن مسلمانان مصرف دارند - از ار و تحقیر را بدرجه آخر رسانیده، حلقه را تنگ کردند - مسلمانان با شاره

حضرت رسول ص، بجانب حبشه مهاجرت نمودند، بار اول پانزده نفر بآنجا پناه برده، در سایه حمایه نجاشی آسودند - این نخستین هجرتی بود که در اسلام بغرض حفظ دین رخ داد - در میان قریش یکی هم عمر بن الخطاب بمناجات و خشمگینی شهرت داشت - وقتی شنید خواهر و شوهر خواهرش شامل اسلام شده اند بقصد قتل آنها دست برقبضه شمشیر برده روان گردید - چون بخانه رسید یکی آنها صفحه قرآن میخواند - حضرت عمر با هیبت تمام گفت: شما پیرو محمد شده اید آنها که از جذبه ایمان سر همت بودند یکبار بهیچان آمده، نعره زدند بلی - هر چه میتوانی بکن - این جواب بر باطن حضرت عمر سخت مؤثر افتاده، آرام شد و خواست چند آیت از قرآن بر او خوانده شود - همینکه آیاتی چند شنید کلمات اعجاز آمیز قرآن بردش نفوذ کرد - بر خود لرزیده از همانجا بنزد محمد ص، آمد و در حالیکه شمشیر بر دوش او حمال بود اسلام خود را اعلام نمود .

در حدود سال دوازدهم بعثت دو واقعه غم انگیز خاطر مبارک نبوی را جریحه دار ساخت یکی مرگ ابوطالب و دیگر وفات خدیجه کبری رضه - ابوطالب بمقابل سفیهان قریش همچون سپری بود که از آنحضرت حمایه میکرد - خدیجه همسر راز دار و در هنگام مصائب یگانه تسلی بخش خاطر او بود - اکنون قریش در جفا و آزار آنحضرت ص، بیشتر افزودند تا آنکه حضرت محمد ص، بطائف عزیمت نموده و مر دمان آن سر زمین را بائین اسلام دعوت کرد - ولی آنان با حشمت کاملی تمام روی گردانیده بر او حمله آوردند - محمد ص، ایام زیارت کعبه را که قبایل مختلفه عرب در آن هنگام بمکه گرد میآمدند بحیث مناسبت این ایام دعوت و تبلیغ دین خویش قراردادده، اعراب را برآه راست رهنمونی میکرد، و از جهان حقیقت خبر میداد - مگر غالباً از آنها جز اعراض و لجاجت پیمامدی مشاهده میشد - پس از وفات خدیجه رضه، محمد ص، عا شه دختر ابوبکر را

باز دواج خویش برگزیده بود. در سال یازدهم بعثت شبی در خانه امهانی استراحت داشت درینحال خداوند اراده کرد تا عجائب قدرت و آیات صنع خود را در نظر منورش نمایش دهد. افسر کرو بیان «جبریل امین» مؤظف شد تا با براق بهشتی بغرض احضار او باین دعوت ملکوتی رهسپار گردد. محمد «ص» بر براق نشسته بایک پرواز بر بیت المقدس و سپس از آنجا عازم افلاک و عرصه لاهوت شد. در عرض مقامات با پیغمبر انیکه مشتاقانه باستقبال او قائم بودند ملاقات نمود، تافرا از سدره المنتهی رسیده از منطقه های نور و ظلمت عبور نموده. هزاران گروه ملائک را بحال سجده واستغراق مشاهده کرد. پس از آن بر عرش برین قدم نهاد و بعداً بمقامی انضال یافت که «دنی فتلی فکان قاب قوسین او ادنی» آنگاه بحضور کبریائی راز گفت و همه مطالب او بدرجه اجابت رسید. او در همان شب این معراج را طی نمود و بازگشت. وقتی این داستان را با پیروان خود در میان نهاد آنانیکه نگاهشان بلندتر از سطح ماریات جستن نداشت. محال دانسته در ایمان خود متزلزل و متردد گردید تنها ابوبکر کسی بود که بنون تردید بمجرد شنیدن بمعراج محمدی «ص» تصدیق کرد و صدیق شد.

محمد «ص» در راه نشر دین حق و ابلاغ رسالت کسرا همچنان ثابت بود و انتظار داشت روزی این دین منیف غالب گردد. دیری نگذشت که در یثرب مردمان مسمود آماده اسلام شدند. گروهی از آنها بمکه آمدند، باشنیدن آیات تفکر کردند و از جان و دل فراعین اسلام را گرویده شدند. وقتی سال گذشت و باز هنگام زیارت مکه ۱۲ نفر از مردمان یثرب بمکه آمدند و در موضع عقبه شرف ملاقات پیغمبر را یافتند. وعهد بستند که از شرک توبه نموده، بدین حق گردن نهند. و همه اوامر قرآن را مطیع باشند. حضرت پیغمبر «ص» مصعب بن عمیر را بآنها فرستاد تا قرآن برایشان فرو خواند و مسائل اسلام را تعلیم نماید. مصعب در یثرب اقامت کرد، مردمان بر او گرد آمدند، برضائیت کامل یاران دین خدا و مصدق کلام حق میشدند و روز بروز تعداد مسلمین در آنجا فزونی میافت. آنها با همه عشق و اشتیاق هجرت دائمی حضرت محمد «ص» را در یثرب انتظار می بردند تا بتوانند روزاً این دین حنیف بعبادت او جانبازی کنند.

سره گلان

شبه ورځ ده يکرنگه خوشالي خدا خدا ده نن
 داد افتخاره په که ورځ را غلي بساده نن
 هر خواشني نغمې ملي اتن سيال او سرور وينم
 د کي له خدا نه دی څيرې بله دنيا ده نن
 داچه په جاورو کښي رنگارنگ برقونه بريښي شبه
 دغه بڼا نني د تير و تورو د بريښنا ده نن
 دغه سره گلان چه پرې گلشن ترو تازه ښکاري
 دغه خو سر يزي د پښتو د شهداده نن
 دغه نور، گلگون، زرخون بيرغ چه هسک پيښي تل
 دغه د شهيد با بسادو وينو مسداده نن
 دا د حيرت اوې چه پورته ترې شغلي درو مي
 دا ښکلي شپږل په سرو خالو د پښتو نخوا ده نن
 دي ته آزا دي جوړه پښتون نادر راوړي ده
 دا په سرو و شالود پښتو حلمو زيبساده نن
 دا مونږ ته را پاني د سرو وينو بدله کښي
 دغه روښنا نني مونږ نه له سرو وينو پيدا نه نن
 دغه شين چمن او سمورين کښي چه بلبل ناڅي
 واوړه و تنگياليه، دا د تنگ غيرت بهاده نن

ميلاد حضرت محمد صلی الله عليه وسلم

وقتی عالم را عرقه، د باطله، بت پرستی، جهالت و کمراهی فرا گرفته بود گمان آن میرفت که در سطح زمین پرستش خداوند جل شانه نشود اخلاق دوره های قهقرائی رایج بوده عادت زشت و مزخرف جای محاسن اخلاقی را اشغال نموده حیات سعید و زندگی شرافتمندان و فرحت افزا بزندگی با شقاوت نسکو تسار و مملو بفسق مبدل گردیده از دین و آئین سراغی درین نبود.

این طرز معیشت و این بدبختی قبل از میلاد حضرت پیامبر (ص) دستور العمل عامه جهان گردیده زندگی شانرا به تبااهی تهدید می نمود اگر مابا احوال مردم نواحی مختلفه عالم آن زمان بنگاه حق بینی بنگریم البته چیزی را که سبب رفعت و پسندیدگی شخص درین توده و جمعیت گردد نخواهیم یافت بلکه بالعکس رذائل و مزخرفات و وسائل گوناگون بدبختی و تیره روزی را مشاهده خواهیم نمود و هر آینه بعالمی پر از فتنه و فساد و پر از چیزهای منافی اخلاق مواجه خواهیم شد و نیائی که مردم را به تعصب، بدبینی، مفاسد دینی و رذائل اخلاقی اجتماع میخواند روبرو خواهیم شد در آن زمان دو آئین خدائی (یهودیت و نصرا نیت) شمار مردم آن زمان بود با نهم آتش پرستی بت پرستی، شرک بخدا و اعتقاد به تثلیث و غیره انواع کفر در سراسر سطح زمین رواج عمومی داشت، چرا که آن دو آئین خداوندی از تجاوزات و تحریفات برکنار نمانده بلکه مورد تاخت و تاز محرفین واقع گردیده از مبدا اساسی یعنی از روح تو حید خالص دور واقع شده حالت اصلی و روح اساسی خود را از دست داده ممکن نبود برای اصلاح مفاسد اخلاقی اهل آن زمان بدو دین فوق الذکر اکتفاء شود زیرا سراسر جهان را ظلم، خونریزی، تعرض بر اموال و شرف دیگران و بیروی و آرزوها و خواهشات نفسانی و تضییع حقوق و کرامت دیگران فرا گرفته بود.

علاوه بر آنها از سلب حقوق زنان و زنده در گسور نمودن اولاد و نافرمانی والدین و غیره نیز پرهیز نمیکردند تا آنکه عالم از دست اخلاق فاسد و عادت

مخوف آنها بجان آمده به انتظار فریادرس و نجات بخش حقیقی از عذاب دائمی و مشقات طاقت فرسا چشم براه بود.

نجات بخش و منقذ یکه از پر تسکاهای مهلك عالم فرو رفته را برون می آورد و از هلاکت تبعی نجاتش می بخشد و جهان انسانی را اصلاح نموده برای مستقیم دین و آئین هدایتش می کند کدام يك از مردان بزرگ و خیرخواه بشر خواهد بود - هر آینه آن رسولی است که خدای متعال در توصیف آن «انك لعلى خلق عظیم» و ما ارسلناك الا رحمة للعالمین، می گوید با مشکلات روزگار پنجه داده و نجات و استقامت را پیشه خویش ساخته و پیروانش را به شاه راه هدایت رهنمونی می کند یعنی پیامبر امی عربی قریشی است که اسم مبارك او محمد صلی الله علیه و سلم بن عبدالله است.

حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم صبح روز دوشنبه دوازدهم ربیع الاول سال فیل قبل از طلوع آفتاب که به سال ۵۷۰ میلادی مصادف بود پابر صه وجود گذاشتند و روی عالم نسبت ولادت شان در خشان گردید.

مادر حضرت محمد (ص) ولادت و حمل ایشان الم دردی حس نمودد حضرتشان چون فرزندان روسای مکه ترتیب شدند و دایه شان حلیمه سعدیه بود آنها را در بنی سعد که دارای هوای تازه و آسمان صاف و محیط و آب گوارا و صالح نشأت تقویه بدن است تربیه نمود و حضرت محمد صلی الله علیه و سلم مصدر خیر و برکت مادر و دایه و دیگر کسانی که تربیه آنها را بدوش گرفته بودند.

حضرت محمد (ص) روز بروز به اهتمام و عنایت ذات اقدس الهی بر شد منیر رسید و حفاظه او را او تعلی بدوش داشت بناء به نیکوترین وجه تربیه گردیده حتی از وی در طول عمر کدام خطا و لغزش بمشاهده نرسیده است آنحضرت صلی الله علیه و سلم هیچگاه به بت سجده ننموده و نه بی افکار خطا رفته است بلکه جنس بت پرستی و شرک مغبوض وی بوده و از ته دل بت و امثال آنرا بدمی دید چرا که عبادت بتها با مرتبه رسالت منافاة داشته و دارد چه اساس بنای رسالت بر توحید خالص و عبادت خالق حقیقی استوار است و علاوه بر آن دلایل وحدانیت و وجود ذات اقدس الهی روز بروز برای وی افزوده میشد بناً یقین وی به یگانه گی او تعالی در تخلیق و بزرگی و کمال ثابت تر میشد.

آنحضرت صلی الله علیه وسلم در طول عمر شراب نخورده و کدام گناه دیگری را نیز مرتکب نگردیده است و نه بهایو یا تیکه مردم آن زمان اشغال میور زیدند مشغول شده است بلی قبل از سر رشد میخواست شیی در مکه برود و باجوانان مکه در مجلس شان شرکت کند بنا بران رفیقش که از قبیله قریش بود گفت گوسفند مرا بچراگاه چرانیده و بمحافظت آنها قیام کن تا من امشب بمکه رفته بامکی ها مجالس شب نشینی شان شرکت کنم تا اینکه بمکه آمد و از خانه آواز نای و سرود و دف را شنیده خواست تا آنجا برود ولی خدای بزرگ او را مانع شده خواب را بر او مستولی گردانید و تا وقت چاشت از خواب بیدار نشد باری دیگر بیز اراده شرکت را در مجالس شب نشینی مکی ها نمود این مرتبه بیز خداوند او را بذریعه بازداشت و حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم این واقعات را در وقت بزرگی برای اصحاب بیان نموده و آنرا از نعمت های بزرگ خداوندی میشمارید.

چون حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم روز بروز بسن رشد میر سید اخلاق و فضائل عالیّه نیز باو مراتب کمال خویش می پیمود تا آنکه حضرت پیامبر در آن زمان جهالت و نادانی یگانه عصر گردید. و قتیکه چیزی با مات باو سپرده میشد بر آن خیانت نمیکرد و اگر باشخص عهد می نمود مخالف آن هیچ کردار از او صادر نمیشد بلکه موافق بوعده اش عمل میکرد و حین مخاصمه از فجور کار نگرفته و در گرفتار راستگو بوده و هیچگاه دروغ نمی گفت اما انتداری و راستنگویی از بارز ترین صفات شان بشمار میرفت پس جای تعجب نیست که قریش لقب (امین) را برای وی قائل گردیده دوست و دشمن به راستگویش شهادت دهد.

و قتیکه حضرت پیامبر بعد از آنکه نبوت برای شان اعطاء گردید بر کوه صفا از جهت تخویف و انداز اقر بای خویش بر آمده قبل از انداز برای شان فرمود: اگر بگویم در اصل این کوه جماعتی از دشمنان جای گرفته اند آیا باور خواهید کرد و آیا صادق خواهیم شمرد گفتند بلی. چرا که ما از تو دروغ نشنیده ایم پس فرمودند: هر آینه من ترساننده ام شمارا از عذاب سخت.

و قتیکه هنوز حضرت پیامبر (س) بهز چهل ساله گی نر سیده بود، نبوت و بعد از آن برسات کافه مردم (عرب و عجم، سفید پوست و سیاه پوست ایشان)

مبعوث گردیده به تبلیغ رسالت بسا مشقات و تکالیف چشیده تا اینکه خدای متعال ذریعه آن بسا چشمان نابینا را بینا بسانا شنوارا شنو اوبسا دل‌های قفل شده را باز گردانید و بسا ازاعراب بعد از گمراهی براه مستقیم راهیاب گردیده بعد از شقاوت و بدبختی سعید و نیکبخت شدند جزیره عرب که مرکز شرک، نادانی، ظلم و بدبختی بود بعنوان توحید منبع علم هدایت عدل، حق، رحمت و خیر معنون گردید.

حضرت پیامبر صلی الله علیه و سلم اساس اخلاق و مبادی دو امدار آنرا برگذار نموده اعلان نمود که معبود برحق غیر خدای واحد بی نیازی که نه چزی از او مترد و نه اوزائیده شده و کفوی ندارد موجود نیست و اعلان نمود که همه مخلوقات آفریده او بوده و به او نیاز منداند و بر یو بیستش اعتراف دارند اعلان کرد که غیر خدا دیگر اشیا صلاحیت عبادت و آلو هیت را ندارند و اعلان نمود که تمام مردم چون دیندارانهای شانه باهم برابر و ده هیچ يك بر دیگری تفوق و برتری ندارند و عربی را بر عجمی و سفید پوست را بر سیاه پوست فضل نیست و اساس فضل و تفوق بر تقوی و خوف خدا استوار است چنانچه خداوند میفرماید «ای مردم هر آینه ما آفریدیم شما را از آدم و حواء (یا از مرد و زن) و گردانیدیم شما را طایفه های كوچك و فرقه های بزرگ تا اینکه شما يكديگر را بشناسید و هر آینه مكرم تر شما نزد خدا منقی تر شما است و هر آینه خدا بر احوال شما نيك عالم و نيك خبر دار است و توسط این تفاخر بر حسب و نسب و جسم و شكل را مكرره قرار داد و معیار صحیح پیمائش اشخاص تقوی و عمل ذی نفع را قرار داد چنانچه خدای میفرماید «هر آینه نیست برای انسان مگر آنچه که برای تحصیل آن کوشیده است» و نیز حضرت پیامبر علیه السلام می فرماید: کسی که از کار و کردارش نفع نه بیند از نسبش فایده برایش نمی رسد و نیز می فرماید به تحقیق خداوند نظر نمی کند به اجسام شما جز این نیست که ظر گاه خدای جل و علا شانه دلها و کردار شما است. حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلم اساس برتری های مکتوبی ها و اخلاق پسندیده و وضع نموده پیروان خود را بعدل، احسان و رحم بر صاحبان قرابت مأمور داشته و از افعال ناشایسته و کردارهای ناپسند باز داشت در باره این مطلب خداوند تبارک و تعالی می فرماید «هر آینه خداوند مأمور میسازد شما را بعدل و نیکوئی

و صرف مال بصاحبان قرابت و باز میدانده شمارا از کردارهای ناشایسته و افعال
قبیحه و نیز می فرماید : « پیوسته خدای را و شریک نسازی در عبادت باو چیزی را
و به والدین و صاحبان قرابت و یتیمان و مسکین ها و همسایه گان صاحب قرابت
و همسایگان بیگانه و به رفقای سفر و شغل ، به مسافران به غلام ها و زیر دستان خویش
احسان و خوبی کنید » و حضرت پیامبر « ص » نیز فرموده « جزاین نیست فرستاده شدم
برای اینکه پوره سازم اخلاق پسندیده و افعال شایسته را ، و آنحضرت « ص »
مردم را به احترام حقوق یکدیگر و ادا داشته و آنها را به رعایت حرمت یکدیگر
میخواند و قوانینی را که ضامن سعادت بشری است وضع نموده مثلاً می گوید
« کُلُّ مُسْلِمَانٍ بِرِ مُسْلِمَانٍ دِیْکَرٍ حَرَامٌ اِسْتِ یَعْنِی حَوْشٍ وَ شَرَفٍ وَ مَالٍ » در حجة الوداع
حضرت پیامبر صلی الله علیه و سلم خطابه داد و در ضمن خطبه فرمود « هر آینه
خونها و اموال و شرافتهای شما بر یکدیگر حرام است مثلاً که ام و ز درین شهر
و درین ماه حرام است » .

حضرت پیامبر صلی الله علیه و سلم شان و کرامت انسانی را بمدارج علیه رسانیده
ذات خواری را در حق آنها قبیح پنداشت چنانچه روایت شده وقتی شخصی نزد
آنحضرت (ص) آمد و از شدت خوف و ترس چنان میلرزید نمیتوانست اعضای
خود را از لرزه باز دارد پس حضرت پیامبر صلی الله علیه و سلم فرمودند « مترس
و پروا من زیرامن پادشاه نسیتم و هر آینه فرزندی ارقربش که به گوشت
خشک شده حیات بسر میبرد می باشم » و نیز روایت شده وقتی شخصی ازاده بوسیدن
دست آنحضرت صلی الله علیه و سلم نمود فرمودند « هر آینه این کرداری است
که عجم ها جهت احترام پادشاهان خویش بجا می آرند و من پادشاه نسیتم
و جزاین نیست من شخصی از شما میم غرض آنحضرت صلی الله علیه و سلم ازین منع
این بود که باید هر کس عزة النفس را شعار خویش سازد و بهتر آن است که
دست بوسی امثال آبرا و سیله نقر ب نگرداند زیرا بدون دست و بی اکرام
به جاشده میتواند و گرنه حضرت پیامبر صلی الله علیه و سلم از همه بیشتر حق داشت
که پیروانش دست بلکه پایش را می بوسیدند .

حضرت پیامبر « ص » اساس مناسبی را برای رابطه حاکم بمحکوم و محکوم
به حاکم و علاقه شخص با برادرانش و رابطه دوستها با یکدیگر و حال صلح و حرب

محمد ((ص))

ایکه از نور تو عالم رونق هستی گرفت
تا ابد بو دی جهان اندر حجاب نیستی
ای با قایم نبوت شهر یارانیا
بود عالم قیر گون از ظلمت ظلم و ستم
ساغر افکار سرشار غرور و خود سری
کشور دلهامه تاراج فوج کفر و شرک
کشتی گسردون غریق موج طوفان بلا
تاز افلیسم عرب صبح سعادت بردمید
بر شد از دریای فیض حق سجای شامگاه
لوح دهر از شرک و رسم بت پرستی شد صفا
شد به یمنت قابل صورت هیولی جهان
گرفتوغ ماه ذانت شق نکردی این کستان
خاکبایت توتیای دیده کـر و بیان
آفتاب معد لت در پر ده یغما نهان
همچو عنقار آفت و انصاف بینام و نشان
شهرش گسترده زاغ گمراهی در هر کران
مادر گیتی ز نکبت با هزار آه و فغان
ظلمت کفر و شقاوت رخت بر بست از میان
سفت زان نیسان صدف همچون تودری ناگهان
نعمه توحید سرزد در زمین و آسمان

از زبان (باعث) عاجز درو دلا تعد

بر روان پر فتوح باد مادام الزمان

تاسیس نمود که تفصیلات هر کدام آنها در اینجا گنجایش ندارد ،
آنحضرت ص ، در تبلیغ و رسالت هیچ قصور و کوتاهی ننموده اند
بلکه با پادشاهان و امراء مکاتبه نموده و به سوی برخی از آنها رسولها و قاصدان
فرستاده اند احکام اسلامی را به ایشان ابلاغ نموده و آنها را بسوی کلمه که با کافه
انسانها تناسب مستقیم دارد و آن عبارت از عدم پرستش غیر خدا و شریک نه پذیرفتن
به او تعالی است رهنمونی کنند .

و قتیکه حضرت پیامبر ص ، از جهان فانی بدارالبقاء رهسپار گردیدند اساس های
دین اسلام و مبانی آن بپایه تکمیل رسیده بود و بعد از او صحابه کرام نیز تبلیغ
احکام را بدوش گرفتند زمانیکه از ظهور اسلام یک قرن کامل سپری نشده بود
قسمتی از دنیا زیر بیرق دین مبین اسلام جمع شد و در تمام نقاط دولت اسلامی
حق ، عدالت ، آرامی و امن حکمفرما گردید .

خلاصه می بینیم که میلاد محمدی برای کافه بشر خیر و برکت بوده و بعثت وی
برای تمام مردم جهان بلا شبهه رحمت خداوندی بود چنانچه خدای متعال برای
اثبات این مطلب چنین می فرماید و ما أرسلناک الا رحمة للعالمین . . . پایان

